

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

Yüzüncü Birleşim

8 . 5 . 1964 Cuma

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	338	6. — Sorular ve cevaplar	355
2. — Gelen kâğıtlar	338:339	A) Yazılı sorular ve cevapları	355
3. — Yoklamalar	339,340	1. — Afyon Karahisar Milletvekili Şevki Güler'in, Emirdağ ilçesinin, Kurtuluş Savaşında, düşman istilâsına uğramış olup olmadığına dair soru önergesi ve Millî Savunma Bakanı İlhami Sancar'ın yazılı cevabı (7/477)	355:356
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurulla sunuşları	340	2. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardin ili merkezinde İş ve İşçi Bulma Kurumunun bir şube veya bürosu açılması konusunda ne düşünüldüğüne dair soru önergesi ve Çalışma Bakanı Bülent Ecevit'in yazılı cevabı (7/481)	356:357
1. — Millî Savunma Bakanı İlhami Sancar'ın, Almanya ile yapılan 50 milyon Doççe Marklık askerî yardım anlaşmasını açıklayıcı demeci.	340:341	3. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Midyat'ta yapılması kararlaştırılan cezaevinin inşaatına ne zaman başlanacağına dair soru önergesi ve Adalet Bakanı Sedat Çumralı'nın yazılı cevabı (7/486)	357
5. — Görüşülen işler	342	4. — Konya Milletvekili Kadircan Kafılının, Düzce'de yerleştirilen 80 - 100 kadar Bulgaristan göçmenine arazi tahsisi hususunda ne düşünüldüğüne dair soru önergesi ve İmar ve İskân Bakanı Sedat Çumralı'nın yazılı cevabı (7/488)	357:358
1. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Erzurum Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonunun seçilmesi ve çalışma usulünün düzenlenmesi hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı ret tezkeresi hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyon raporu (2/269) (S. Sayısı : 233 e 2 nei ek)	342:355,359:362		

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Birinci Oturum

Yapılan otomatik yoklama sonunda salt çoğunluğun bulunmadığı anlaşıldığından, yarım saat sonra toplanılmak üzere Birleşime ara verildi.

İkinci Oturum

Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savaş'ın; 5 - 6 Nisan gece yarısı Şiran - Şebinkarahisar yolunun bozuk olması sebebiyle otobüsle giden 40 dan fazla kişinin sulara gömülerek boğulması olayı ile Hükümetin ilgilenmesini isteyen demecine, Bayındırlık Bakanı Arif Hikmet Onat, gösterilen ilgi ve yapılan yardımları açıklamak suretiyle, cevap verdi.

Manisa Milletvekili Nahit Yenişehirlioğlu bağların soğuktan zarar görmemesi için tedbir alınması gerektiğini belirten bir demec verdi.

Sayın milletvekillerinden bâzılarına, Başkanlık tezkeresinde yazılı sürelerle izin verilmesi kabul olundu.

Disiplin mahkemeleri kuruluş, yargılama usulü ve disiplin suçları ve cezaları hakkında kanun tasarılarının Millet Meclisince kabul edilen metni üzerinde Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler görüşülerek benimsenmiyen maddeler, Meclis ve Senatoda bu tasarıyı görüşen komisyonlardan üçer üye alınmak suretiyle kurulacak Karma Komisyona havale edildi.

Kanun dışı yakalanan veya tutuklanan kimselere tazminat verilmesi hakkında kanun tasma-

rısının C. Senatosunca değiştirilen ve M. Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında komisyon raporu okunarak bu komisyonun hazırladığı metin üzerindeki görüşmelerden sonra tasarınn kanunlaştığı bildirildi.

Yasama Meclislerinin aralarındaki münasebetlerin düzenlenmesi hakkındaki kanun teklifine dair C. Senatosu Başkanlığının ret tezkeresi hakkında Millet Meclisi Anayasa Komisyonu raporu okundu. Anayasa Mahkemesinin kendisine intikal eden bu konuda vereceği kararı beklemek üzere, rapor ve teklifin komisyona geriverilmesi istemi kabul edildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonunun seçilmesi ve çalışma usullerinin düzenlenmesi hakkında olup Millet Meclisince kabul edilmiş olan kanun teklifi Senatoda 2/3 çoğunlukla reddedildiğinden, bu teklifin kanunlaşabilmesi için gerekli 2/3 çoğunluk noktasından yapılan yoklama sonunda salt çoğunluğun da kalmadığı anlaşıldığından,

8 Mayıs 1964 Cuma günü saat 14 de toplanılmak üzere (17.50 de) Birleşime son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Ferruh Bozbeğli

Kâtip
Siirt
Süreyya Öner

Kâtip
Malatya
Nurettin Akyurt

SORULAR

Yazılı sorular

1. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, Burdur ili Ağlasun ilçesinde kurulacak Gülyağı fabrikasının inşasına hangi yıl başlanacağına dair yazılı soru önergesi, Ticaret Bakanlığına gönderilmiştir. (7/499)

2. — Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca'nın, 5619 sayılı Kanununa göre ileri götürülen nasıplar, neşet tarihlerine göre, geriye alınmak suretiyle düzeltilmemiş olanların durumlarının ıslahı hususunda ne düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi, Milli Savunma Bakanlığına gönderilmiştir. (7/500)

2. — GEÇEN KAĞITLAR

1. — Sinop Milletvekili Mustafa Kaptan'ın, 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanununun 19 ncu maddesinin tadili hakkında kanun teklifi

(2/721) (İçişleri, Maliye ve Plân Komisyonlarına)

TEZKERE

2. — Sivas'ın Gemerek ilçesin Köseli köyü nüfusunun hane 13, kütük 19 ve sahife 61 sayısında kayıtlı Mikdat oğlu, Fatma'dan doğma 1933 doğumlu Aşir Öztürk'ün ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi. (3/879) (Adalet Komisyonuna)

Rapor

3. — Millet Meclisi İdare Âmirlerinin, Sayıştay kanunu teklifi ve Maliye, Sayıştay ve Plân Komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulan Geçici Komisyon raporu (2/532) (Gündeme) (S. Sayısı : 706)

Cumhuriyet Senatosundan gelen işler

4. — Danıştay kanunu tasarısı (M. Meclisi 1/474, C. Senatosu 1/375) (M. Meclisi S. Sayısı : 369, C. Senatosu S. Sayısı 435) (Adalet, İçişleri ve Plân Komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulan Geçici Komisyonuna)

5. — Damga vergisi kanunu tasarısı. (M. Meclisi 1/394, C. Senatosu 1/377) (M. Meclisi S. Sayısı : 288, C. Senatosu S. Sayısı : 449) (1 numaralı vergi reformu geçici komisyonuna)

6. — Harçlar kanunu tasarısı. (M. Meclisi 1/395, C. Senatosu 1/376) (M. Meclisi S. Sayısı : 282, C. Senatosu S. Sayısı : 438) (1 numaralı vergi reformu geçici komisyonuna)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14,00

BAŞKAN — Başkanvekili Ferruh Bozbeyli

KÂTIPLER : Nevzat Şener (Amasya), Nurettin Akyurt (Malatya)

BAŞKAN — Birleşimi açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır, sayın üyeler lütfen kabul düğmelerine bassınlar. (Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Yoklama işlemi bitmiştir.

Çoğunluğumuz yoktur, bir saat sonra yani saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati: 14,05

İKİNCİ OTURUM

Açılma saati: 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Ferruh Bozbeylî

KATIPLER : Nevzat Şener (Amasya), Nurettin Akyurt (Malatya)

BAŞKAN — Oturumu açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama otomatik cihazla yapılacaktır. Sayın üyeler lütfen kabul düğmelerine bassınlar.

Yoklama işlemi bitmiştir.
Çoğunluğumuz vardır, müzakerelere başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Millî Savunma Bakanı İhramî Sancar'ın Almanya ile yapılan 50 milyon Doçe Marklık askerî yardım anlaşmasını açıklayıcı demeci*

BAŞKAN — Millî Savunma Bakanının, hafta içinde imzalanan Alman askerî yardımı hakkında Yüksek Meclise izahat vermek için bir söz talebi vardır, gündem dışı..

Buyurun efendim.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI İLHAMÎ SANCAR (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım,

Mayıs ayı başında Federal Almanya ile yapmış olduğumuz askerî yardımla ilgili çalışmalarımız hakkında malûmat arz etmek üzere huzuruza çıkmış bulunuyorum.

NATO Andlaşmasının gayesi, esas itibariyle müşterek bir savunma sistemi meydana getirmek ve askerî, siyasi, ekonomik, ilmî, ve sosyal alanlarda gelişmeyi karşılıklı yardımlarla sağlamaktır. Bu maksatla, kurulduğundan bu yana NATO câması içinde bu gayenin tahakkuku için çalışmalar devam edegelmiştir. Henüz bu NATO yardımı fiiliyat sahasına intikal ettirilememiştir. Ancak müttefikimiz Amerika Birleşik Devletleri ile mevcut ikili anlaşma ile askerî yardım temin edilmektedir.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinin NATO vecibelerini yerine getirebilmesi için NATO çerçevesinde daha geniş çapta bir yardıma muhtaç olduğu bir hakikattir. Bu sebeple, muhtelif konsey toplantısında yaptığımız teşebbüslerle bu mevzuda son

safhalara yaklaşmaktayız. Bu meyanda da NATO çerçevesinde yapılacak askerî yardımın ilk adımı olarak Federal Almanya ile 50 milyon DM.lık bir yardım anlaşmasını imzalamış bulunuyoruz.

1961 senesinden beri gayriresmî temaslarla söz konusu olan Alman askerî yardımı mevzuunu, resmî safhaya intikal ettirmek maksadıyla 1963 senesi Aralık ayı NATO Bakanlar Konseyine gidilirken evvelâ BONN'dan geçilmek suretiyle Batı - Almanya Savunma Bakanı Ekselâns Von Hassel'i makamında ziyaret ettim. Burada yapılan müzakereler sonunda Alman Millî Savunma Bakanı, Türkiye'nin ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinin Avrupa'nın müşterek savunulmasında büyük olan önemini müdrük olduklarını ve NATO ya karşı olan vecibelerimizin yerine getirilmesinde iktisadi ve malî bünyemizin aleyhine olarak katlandığımız güçlükleri yakından izlediklerini belirtmiş ve NATO dan müşterek bir askerî yardım talebettiğimiz takdirde bu isteğimizi destekliyeceklerini ve ileride yapılacak NATO yardımından hisselerine düşen miktardan mahsubedilmek üzere bir yardıma da hazır olduklarını beyan etmiştir.

Aralık 1963 NATO Bakanlar Konseyinde NATO çerçevesinde Türkiye'ye bir yardım lüzumu ortaya konulmuş ve bu meyanda plânlı kalkınma devresine giren Türkiye'nin, NATO müşterek savunma sistemine olan vecibelerini yerine getirmek için millî imkânlardan büyük fedakârlıklar yapmakta olmasına rağmen taahhüt-

lerimizin yerine getirilmesinde büyük müşkül-lerle karşılaştığımız, millî imkânlarımız ve ikili Amerikan askerî yardımına ilâveten NATO ca Türkiye'ye bir askerî yardımın sağlanması lüzumu belirtilmiş olup, teklifimiz Almanlar ve Amerikalılar tarafından desteklenerek Konseyce prensip olarak kabul edilmiştir. Halen bu mevzu ile ilgili çalışmalarımız devam etmektedir.

NATO Bakanlar Konseyine yaptığımız teklifi mütaakıp Ocak 1964 ayı içinde Alman askerî yardımı hususundaki temasımız sıklaştırılmış ve neticesinde 1964 yılı için Türkiye'ye 50 milyon DM. lık bir askerî yardım yapmaya karar verileceği resmen ifade edilmiştir. Bunu mütaakıben Alman Millî Savunma Bakanını Türkiye'ye davet etmiş ve bu davet Mayıs ayında yapılan ziyaretle tahakkuk etmiş ve yapılan teknik görüşmeler sonunda tesbit edilmiş olan anlaşma imzalanmıştır.

Anlaşma 2 Mayıs 1964 günü Ankara'da Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına tarafımdan ve Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti adına da Alman Millî Savunma Bakanı ile Almanya'nın Ankara Büyükelçisi tarafından imzalanarak Alman askerî yardımı tahakkuk safhasına girmiştir.

Anlaşmaya göre Silâhlı Kuvvetlerimize çeşitli istihkâm, muhabere malzemesi, topçekerler, mühimmat ile hücum botlar ve uçaklar alınacaktır. Bu malzemenin teslim şekline gelince :

Hazır olan malzeme derhal sevke başlanacak ve yeniden imal edilecekler ise 6 - 18 ay zarfında teslim edilecektir.

Şunu belirtmek isterim ki, 50 milyon DM. çerçevesi içerisinde yapılan bu yardım anlaşmasından elde edeceğimiz malzemenin hakikî değeri bu miktarın birkaç katından dahi fazla bulunmaktadır. Zira malzeme fiyatları orijinal fiyatlarının çok altında tesbit edilmiştir.

Muhterem arkadaşlarım,

Yardım hakkındaki bu mâruzatıma ilâveten Alman Millî Savunma Bakanı ve heyetinin Türkiye'de bulunduğu müddet içerisindeki faaliyetleri hakkında da kısa bir bilgi vermek faydalı olur kanaatindeyim. 30 Nisan 1964 akşamı Türkiye'ye gelen heyet, 1 Mayıs günü resmî ziyaretlerinden sonra yardım için toplantıya başlanmıştır ve toplantı 2 Mayıs 1964 akşamına ka-

dar devam ederek bitirilmiştir. Bu arada misafirlerimiz Konya ve Kırıkkale'yi ziyaret ederek tarihî yerlerle Makina Kimya Endüstrisi Kurumu tesislerini gezmişlerdir. Buna ilâveten 1 Mayıs günü Mürtet Hava Üssü ziyaret edilerek Hava Kuvvetlerimizin bir üssü görülmüştür. 3 ve 4 Mayıs günlerini Bursa, Gölçük ve İstanbul'da geçiren misafirler, Gölçük Deniz Üssü ile bâzı deniz tesislerini, İstanbul'da bir zırhlı birliğimizi de ziyaret ederek 5 Mayıs sabahı Türkiye'den ayrılmışlardır.

Memleketimizde buldukları müddet içinde resmî şahıslar ile bunların dışında bilhassa halkın gösterdiği alâka ve tezahürata hayranlıklarını bildiren misafirlerimizin çok iyi intıbalarla ayrıldığına belirtmekten kendimi alamıyacağım. Ayrıca Batı Almanyanın Sesi Radyosunun 6 Mayıs tarihinde Türkçe yapmış olduğu bir yayında: Alman Millî Savunma Bakanının intıbaları şöyledir: Müsterek düşmana karşı yürütülecek savunma politikası ve ayrıca Hava, Deniz ve Kara Kuvvetlerinin teçizat konularını inceden inceye ve teker teker ele almaya vakit bulduk, intıbamızın bir tek cümle ile şöyle hülâsa edebilirim: Eskiden beri Almanya'nın çok yakın bir dostu olan Türkiye, bugün de Almanya'nın çok yakın bir dostu olarak değerlendirilmelidir. Sadece yüksek politika ve askerî şahsiyetler tarafından değil, fakat Alman olduğumuzu duyan halk tarafından da bize karşı gösterilen hüsnü kabul emsalsiz bir samimiyette idi. Askerlerin terbiye şekli çok sıkı bir disiplin ve eğitim, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin mahiyeti hakkında son derece müspet fikir vermektedir. Intıbalarımız fevkalâdedir. Diye beyanatta bulunmuşlardır.

Muhterem arkadaşlarım,

NATO câmiasında son zamanlarda vukua gelen tesanüdü sarsıcı hâdiseler karşısında dostumuz Batı Almanya'nın göstermiş olduğu bu yakın alâkanın ehemmiyetini yüksek takdirlerinize arz ederim. Saygılarımla. (Alkışlar)

HİLMİ AYDINÇER (Aydın) — Sual sormak istiyorum efendim.

BAŞKAN — Sual aneak kanun tasarısı ve teklifleri sırasında Bakandan sorulabilir. Gündem dışı konuşmalarda sual mevzuubahsölamaz.

Gündeme geçiyoruz.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Istanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonunun seçilmesi ve çalışma usullerinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı ret tezkeresi hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyon raporu (2/269) (S. Sayısı: 233 e 2 nci ek)*

BAŞKAN — Geçici Komisyon lütfen yerini alsın.

Rapor hakkında buyurun Sayın Dizman.

ALİ DİZMAN (Tokat) — Muhterem arkadaşlarım, müzakeresini yapmakta olduğumuz Bütçe Komisyonunun seçilmesi ve çalışması usullerinin düzenlenmesi hakkındaki metin, isminden de anlaşılacağı ve hile, Senato ve Millet Meclisi faaliyetlerini aynı derecede ilgilendiren bir kanun teklifidir. Yasama organının iki kolunu aynı derecede ilgilendiren müşterek faaliyeti tanzim eden bir teklif gönül ister ki, her iki tarafın müşterek gayretleri ve müşterek anlayışları ile meydana gelmiş bir usuller manzumesi teşkil etsin. Ama bu mümkün olamamıştır. Millet Meclisi üyelerinden mürekkep bir heyet bu teklifi hazırlamış ve Millet Meclisinde kabul edildikten sonra Senato'ya gitmiştir. Senatoda müzakeresi sırasında 135 kişi oya iştirak etmiş, 3 ret, 2 çekinsere mukabil 130 oyla ki hemen hemen, müzakereye iştirak edenlerin ittifakı ile her halükârda mukayyet üyenin 2/3 ekseriyeti ile bu teklif tamamen reddedilmiştir. Her iki Meclisin müşterek faaliyetlerini ilgilendiren bir mevzuda samimî bir işbirliği ruhuna uygun hareketin esas olması lâzımgüleceği cihetle, bir meclisin ittifakla reddettiği bir mevzuda Meclisimizin hassasiyetle üzerinde durması gerekir. Samimî işbirliği ruhuna bir hürmet hissini neticesi olarak.

Hernekadar Senato müzakerelerinin yapıldığı 118 nci Birleşime ait Senato zabıtları, aradan 6 ay geçmesine rağmen, elimize geçmemişse de komisyon raporunda belirtilen gerekçelerden başka Senatonun hangi gerçeklere istinaden böyle bir teklifin ittifaka yakın bir ekseriyetle reddettiğini bilememekteyiz. Fakat ne olursa olsun bu ittifakla ret keyfiyeti karşısında bunun hissi olduğu kadar

fikrî cephelerinin bulunduğunu da peşinen kabul etmek gibi bir durumla karşı karşıya olduğumuz aşikârdır. Kaldı ki, dün burada konuşan sayın sözcü, ahiren Cumhuriyet Halk Partisi Grubunca, teşekkül eden Hükümetin kurulması sıralarında Karma Bütçe Komisyonunun teşkiliyle faaliyetinde mevzubahis olduğunu böyle bir kanun tasarısının çıkmasında ki zaruretin bir defa daha kendisini göstermiş bulunduğunu ifade etmiş ise de bu kabül usulleri düzenliyen kanunların bulunması kadar bulunmaması da bazan faydalı neticeler doğurabilir. Zira kanunlar bir taraftan hadiselerin hal yolunu önceden tesbit etmek gibi bir fayda gösterirlerse de diğer taraftan inkişafa zaman zaman uyma gibi elâstikiyetten mahrum bir durum göstermeleri bakımından bazan da teamülle-re göre yürüyen işleri aksatıcı bazı tesirleri de olabilir. Bu bakımdandır ki, illâ kanunla düzenlenmesinin katî bir zaruret olduğu tam mânasıyla, iddia edilemez. Nitekim, bugüne kadar da bir kanunla düzenlenmemiş olduğu halde Karma Bütçe Komisyonunun faaliyet bâzı ihtilâflara sahne olmuşsa da, netice itibariyle çalışmış ve yürümüştür. Kaldı ki, her iki Meclisin fikirlerine uygun yeni bir tasarı kaleme almanın veya yeni bir usûlün bulunmasının da imkânsız olduğunu kabul edemiyorum. Ne var ki, Riyaset Divanları aralarında toplanarak bunu usûller tahtında; bir kanun çıkarmak yolu ile mi, yoksa içtüzükleri birbirine ahenkli bir şekilde tanzim yolu ile mi, yoksa sadece teamüllere terk etmek suretiyle mi bu komisyonun faaliyetini düzenlemesi lâzımgeldiğinde bir anlaşmaya da varabilirler.

Netice olarak şu ciheti arz etmek istiyorum ki, her iki Meclisin faaliyetini aynı derecede ilgilendiren bir mevzuda, bu Meclislerin müşterek çalışma ruhlarına hürmet hissini neticesi olmalıdır. Ve Senatoca hemen hemen ittifakla reddedilmiş olan bu mevzuun, sanki çok büyük bir zaruretmiş gibi, Meclisimize, Senatoya rağmen, kabulü gibi bir yola girmemek bakımından komisyon raporunun reddi ile Senatonun reddine ittibâ edilmesini bendeniz daha muvafık bulmaktayım. Bu hususu arz etmek için huzurunuzu işgal ettim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Buyurun sayın sözcü.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar;

Sayın Ali Dizman arkadaşımızın bahsettiği hususlar bu Mecliste resmen komisyonlarda, genel kurullarda ve ondan önce bu seri teklifler hazırlanmadan önce bütün siyasi parti gruplarının temsil edildikleri ve Riyaset Divanımızın da temsil edildiği bir gayriresmi komisyonda uzun boylu tetkik edilmiştir. Neticede bizzat Senato Divanı temsilcisinin de iştirakiyle şu husus tesbit edilmiştir ki, bu konuyu İktüzüklerle düzenlemek mümkün değildir; hattâ zararlı neticeler doğabilir Neden?.. Bu husus, İktüzük mefhumunun mantiki bir neticesi olarak karşımıza çıkmaktadır. İktüzük nedir? İktüzük, bir teşriî heyete verilen vazifelerin, yetkilerin kullanılış usullerini tesbit eden hukuk kaidelerinin heyeti mecmuası olup, bu kaideler sadece o teşriî heyeti ve onun çalışmalarına iştirak edenleri bağlar. Bugüne kadar muhtelif mevzularda çıkarılmış olan kanunlarda bu prensip müstakar olarak yürütülmüştür?

Şimdi, Karma Bütçe Komisyonu hem Millet Meclisi hem Cumhuriyet Senatosu üyelerinden teşekkül eder ve her iki Meclis huzuruna çıkar .

Acaba bu komisyon yetkilerini kullanırken hangi usullere uyacağı hususunu Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantısının İktüzüğü ile tesbit etmeye imkân var mıdır? Yoktur arkadaşlar. Çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantısının bütçe ile ilgili hiçbir yetkisi yoktur. Bir teşriî heyet, aslen sahibomadığı bir yetkiye mütaallik usulleri düzenleyemez. Geriye bir ihtimal daha kalmaktadır, o da Millet Meclisi ve Senatonun İktüzüklerine bu hususta hükümler koymak.. Bu da mümkün değildir. Bütçe Karma Komisyonu ne Millet Meclisinin komisyonudur, ne de Cumhuriyet Senatosunun komisyonudur. Parlâmento içinde, yasama organı içinde yer alır, fakat her iki Meclisin huzurunda çalışır, hiçbirisine munhasıran ait bir komisyon değildir. Eğer, Cumhuriyet Senatosu veya Millet Meclisi kendi İktüzüğünde Bütçe Karma Komisyonunun çalışma usulleri hakkında muayyen bir hüküm sevk etseler, hattâ bu hükümler birbirine muvazi olsa yarın İktüzüklerde bu hükümlerin teker teker değiştirilemeyeceği hususunda hiçbir mecburiyet bu Meclise yükletile-

mez. Halbuki bu Bütçe Karma Komisyonunun çalışmalarında yeknesak hukuk kaidelerine riayet mecburiyeti ortadadır. Ve bugün bu yeknesak hukuk kaideleri mevcuttur. Bu mecburiyet doğrudan doğruya Anayasanın geçici 3 ncü maddesinden doğmaktadır. Bütçenin komisyonda tetkik ediliş usulü, halen muvakkat geçici İktüzüğümüzle tesbit edilmiştir. Bu muvakkat geçici İktüzüğü, biz Millet Meclisinde İktüzük yaptığımız zaman ortadan kaldıracacağız. Ama munhasıran kendimize dâhil olmanın bir komisyonla ilgili hükümleri hiçbir zaman kaldırmıyacağız. Böylelikle eğer bir kanun sevk edilmezse, bu Bütçe Karma Komisyonunda daima aslında muvakkat mahiyette olması lâzımgelen 1 Kasım 1956 tarihli Dahilî Nizamnamenin hükümleri tatbik edilecektir.

Bunun büyük mahzurları vardır. Bütçe Karma Komisyonunun çalışmalarında bu mahzurlar görülmüştür. Bütçe Karma Komisyonu halen modern bütçe tetkiki usullerine göre çalışmamaktadır. Modern bütçe tetkiki usulleri aşağıdan yukarıya değil, yukarıdan aşağıya bir tetkiki icabettirir. Modern bütçe, ekonomik dengeyi sağlamak için bir iktisat politikası vasıtasıdır. Ekonomik denklik mefhumu, bütçenin bazan denk, bazan fazla, bazan da açıkla neticelenmesine cevaz verir. Bu denklik hangi harcamalar ve gelirler seviyesi üzerinde olmalıdır? Açık olacaksa bu açığın seviyesi ne olmalıdır? Bütçe fazlası olacaksa bunun miktarı ne olmalıdır? Bu hususlar ekonomik konjonktürle ve kalkınma plânında tatbik edilen gayelerle yakından ilgilidir.

Binanenaleyh, millî bütçe mefhumuna, Anayasanın 94 ncü maddesi, bize uymak mecburiyetini vaz'ettiğine göre, kalkınma plânı sistemi içinde bulunduğumuza göre, bütçenin tetkiki usullerini aşağıdan yukarıya ve evvelâ harcamalardan, sonra gelirler gitmek suretiyle değil, fakat harcamaları; cari harcamalar, yatırım harcamaları, transfer harcamaları gibi ve nihayet gelirler ve gelirlerin muhtelif neveleri gibi büyük ekonomik agregalar, büyük ekonomik miktarların birbirleriyle mukayesesi ve bunların ekonomik konjonktür ve kalkınma plânının gayeleri bakımından bizi bütçe noktasında ne noktaya götürmesi icabettiği hususunun evvelemlerde tesbit edilmesi gerekir.

Ancak ondan sonra maddelere geçilebilmeli ve maddeler bu temel miktarlar kabul edildikten sonra onları aşmaksızın, onları değiştirmeksizin münakaşa ve tesbit edilmelidir.

Şimdi ayrıca iki hususu daha belirtmek isterim. Anayasamızın 126 nci maddesi : «Genel ve katma bütçelerin nasıl yapılacağı ve nasıl uygulanacağı kanunla gösterilir.» der.

Bütçenin iki yapılma safhası vardır : Birinci safha icra organı safhasıdır, ikinci safha teşriî organı safhasıdır. Binaenaleyh, bu hüküm açıktan açığa bütçenin yapılma usulünün, tıpkı plânın yapılma usulü için olduğu gibi kanunla tesbitine cevaz verir. Nitekim Sayın Ali Dizman arkadaşımızın malûmatı bir noktada eksiktir.

Modern genel muhasebe kanunlarında ve ezcümle Fransız Genel Muhasebe Kanununda, bütçenin sadece icra organında değil, yasama organında da hangi usullerle tatbik edileceği teferruatlı bir şekilde tanzim edilmiştir. Niçin?.. Çünkü, icra organındaki yapılaş şekliyle teşriî organdaki yapılaş şekli birbirine muvazi olmak iktiza eder.

Şimdi nihayet bir hususu daha belirtmek lâzımdır. İktüzük kanun değildir. Hukuk kaideleri hiyerarşisinde kanundan sonra gelir ve yasama yetkisi, kanun yapma yetkisi ilkel ve sınırsız bir yetkidir. Yasama organı her istediği alanda kanun yoluyla tanzim yetkisine sahiptir. Bu, yasama yetkisinin kendi bünyesinden çıkan bir neticedir. Kaldı ki, biraz evvel arz ettiğim gibi, Bütçe Karma Komisyonunun hususiyeti icabı, o komisyonun çalışma usullerine mütaallik kaideleri birleşik toplantı İktüzüğüne koyamayız. Çünkü birleşik toplantı, bütçe konusunda hiçbir yetkiye sahip değildir. Ve asli yetkiye sahibolmadığı bir konuda o yetkinin kullanılış usullerini düzenleyemez. Bu, İktüzük mefhumundan çıkan bir neticedir. Senato ve Meclis İktüzüklerinde düzenleyemez. Çünkü, bunlar birbirinden farklı kaideler sevk ettiği takdirde bu kaidelerle Bütçe Karma Komisyonunu yürütmek mümkün olmaz. Hattâ bu kaidelerin, Bütçe Karma Komisyonu, ne Senato ve ne de Millet Meclisinin komisyonu olmadığı için o komisyonu bağliyacağı dahi kabul edilemez. Binaenaleyh, tek çıkar yol, Anayasamızın 126 nci ve 5 nci maddesinin

cevaz verdiği üzere bu hususta, yeknesak kaidelere kavuşmak için kanunla düzenlemek lâzımdır.

Bu, Senato da niçin reddedilmiş? Bunun Senatoda reddedilmesinin sebebi ikidir. Bu hususlar Senato Komisyonunun raporunda yer almıştır. Bir tanesi; biraz evvel arz ettiğim mülâhazalar Senato Komisyonunca reddedilmiş değildir. Sadece Senato Komisyonunun kanaatine Karma Bütçe Komisyonunda halen işler ve gayet iyi yürümektedir. Komisyonumuzun kanaati bu değildir. Komisyonumuzun kanaati odur ki, Karma Bütçe Komisyonunun bugünkü çalışma usulleri fevkalâde arkayık, fevkalâde geri ve millî bütçe merhumu ile ve plânlı kalkınma mefhumu ile kabili telif olmıyan görüşlerdir. Kaldı ki, son Hükümetin kuruluşundan sonra Karma Komisyonunda ne zaman yeni Karma Komisyon kurulması gerektiği, Karma Komisyonun iktidara çoğunluğu sağlayacak şekilde kuruluşunun nasıl olması icabedeceği dahi kolaylıkla halledilememiştir. Senatoda bu husus Hükümet tarafından tam olarak müdafaa edilmesine rağmen diğer bir sebepten dolayı reddedilmiştir. Demişti ki, bu konular Genel Muhasebe kanunu tasarisında yer alsın. Fakat komisyonunuz, Hükümet temsilcilerinin de ısrarı ve teyidi üzerine konuda müstaceliyet görmüş ve bu konunun biran önce tanziminde zaruret mülâhaza eylemiştir.

Bendeniz Yüksek Senatonun ret sebeplerini burada izahla yetiniyorum. Şunu belirtmek isterim ki, sadece Yüce Senato muayyen bir zamanda değişiklik yapar, reddeder veya kabul ederken, nasıl Millet Meclisinde hâkim olmuş kanaatler ve mülâhazalarla bağli değilse, çift Meclis sisteminin en basitinden sadece ruhu; Millet Meclisinin de bu mülâhazalarla bağli olmamasını gerektirir. Komisyonunuz, doğru bulduğu kanaatte - Hükümetin de katılması ile - ısrar etmekten başka bir şey yapmış değildir. Senatoda bu kanun teklifi, Hükümetin ısrarına rağmen 2/3 ekseriyetle reddedildiği için kanun teklifinin komisyondan gelen şeklinin açık oyunuzda sunulması bahis konusudur. 300 reyyle kabultü mevzuubahistir. 300 rey çıkar veya çıkmaz, ancak komisyonunuzun kararı ve vardığı kanaatler ortadadır. Ve bu kanaatte Hükümetle de bir arada bulunmaktayız, efendim.

BAŞKAN — Sayın Ülker, buyurunuz.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Çok muhte-

remi arkadaşlar, muhterem Senatodan, tümü reddedilerek, hem de büyük bir ekseriyetle reddedilerek, Yüce Huzurlarımıza gelmiş bir kanun hakkında rey vereceğiz.

Komisyon eski fikrinde, yani Millet Meclisinden çıkan şeklin kabulünde ısrar etmektedir. Yalnız benden evvel konuşan Ali Dizman arkadaşımızın dediği gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ayrılmaz bir bütün olduğunda ve bütün üyelerinin, Türkiye'ye en iyi kanunları yapmak amacıyla olduğunda ve Anayasayı tam ve kâmil mânâsında tatbikte birleştiklerinde şüphemiz olmamak lâzımgelir. Bu sebeple Cumhuriyet Senatosunun reddini şüphesiz Anayasanın sisteminde bu biz de enine boyuna tartışmadan 300 oyu temin edip bunu kanunlaştırmak imkânına sahibiz. Ama, Millet Meclisi ve Senato münasebetlerinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin gayeleri içerisinde bu şekilde hareketimiz doğru olmaz kanaatindeyim. Şimdi, Senato bu kanunu reddederken ne diyor? Senato, bendenizin naçiz görüşüme göre, Anayasanın sarıh bir hükmüne dayanıyor. Anayasa, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Meclisler çalışmalarını kendi yaptıkları içtüzüklerin hükümlerine göre yürütürler, demektedir. Şimdi, burada madde gayet açıktır. 85 nci maddede, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Meclisler çalışmalarını kanun veya içtüzükler ile yürütürler demiyor. «İçtüzüklerle yürütürler» diyor. Eğer Anayasa koyucusu bu işlerin kanunlarla da yürütüleceğini derpiş etmiş olsa idi, şüphesiz; burada Anayasanın 88 nci maddesinde diyecekti ki, «Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Meclisler, çalışmalarını kanun veya kendi yaptıkları içtüzüklerle yürütürler.» Binaenaleyh, Senatodan, bu konuda İçtüzük yapılması lâzımgeldiği yolundaki görüşü, Anayasamıza uygun bir görüştür. Burada Sayın Coşkun Kırcı arkadaşımız, yani Komisyon sözcüsü arkadaşımız, buyuruyorlar ki, «Bu tarzda içtüzükle bu işin yapılmasına imkân yoktur. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne de sokulamaz. Bu, Millet Meclisi İçtüzüğüne sokulsa, konulsa bile Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğüne de bunu ele alması lâzımgelir, birbirine zıt hükümler getirilir.»

Bir defa Anayasanın koyduğu bir hükmün, hele madde olarak açık olan bir hükmün münakaşasına girmeyi ben doğru bulmuyorum. Tefsire

imkân vermeyecek kadar açıklık vardır. Kaldı ki, böyle bir işin Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantıları İçtüzüklerinde yer almayacağını buyuruyor sözcü. Biz, böyle bir teklifte bulunmadık. Mutlaka Türkiye Büyük Millet Meclisi toplantıları İçtüzüklerinde yer alsın denemez. Karma Bütçe Komisyonunun çalışmasına ait bir İçtüzük hükmü getirilir. Bunun isminin, mutlaka «Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantılarının İçtüzüğü» olması kaidesi vardır diye bir şey bilmiyorum. Yani, neklikman yapılması mümkün bir keyfiyettir.

İkinci bir görüş ki, birbirimizle konuşurken söyleriz, «canım işte bu yapıldı, bu kadar münasebet tesis edildi, gitti Meclisten geçti, o bir tarafa gitti, Hükümet de üzerinde bunun, ısrar ediyor, acelesi var. Bununla onun arasında ne gibi bir fark var.»

Bir defa hukukî bakımdan gerçekten fark vardır. Kanun yapmakla, İçtüzük yapmak arasında ve kanun yaparken Millet Meclisi ve Senatodan tasarrufları ile, İçtüzük yaparken Millet Meclisi ve Senatodan tasarrufları arasında büyük farklar vardır. Bunu kabul etmek lâzım. Anayasa da zaten bu noktadan, Meclisler kendi çalışmalarına hâkim olsunlar diye «İçtüzük» demiş. Yoksa başka bir şey söyleyebilirdi: «Kanun veya İçtüzük» diyebilirdi. Tercih etmemiş. Demek ki; İçtüzük şeklinde yapmanın pratikte ve teoride farkları vardır.

Bu sebeple Cumhuriyet Senatosunun bu yoldaki ısrarı haklı ve yerinde bir ısrardır. Evet Yüce Meclisimiz Cumhuriyet Senatosunda reddedilmiş her hususta muayyen oyları sağlamak suretiyle aksine karar alabilir ve Cumhuriyet Senatosu kararının hiçbir değeri olmayabilir. Ama benden evvel konuşan Ali Dizman arkadaşım, ben ve aranızda benim gibi düşünenler böyle düşünmektedirler, meseleyi böyle almamaktadırlar. Bunun Senato ile Millet Meclisi arasında bir prestij meselesi olacağını kabul etmemektedirler. Senato da bunu reddederken Anayasanın hükümlerini yerine getirmeyi düşünmüştür.

Kaldı ki, ikinci bir sebebe daha dayanmaktadırlar. Bu kanun Muhasebe Umumiye Kanunu, içerisinde hallü fasedilmektedir. Bâzi ilgililer maddeleri bu kanunun içerisinde ele almaktadır, bunu doğru bulmamaktadırlar. Gerçekten bu bir usul meselesi olmakla beraber ha-

kikaten Muhasebei Umumiye Kanunu aslında İktüzüğün halledilmesi lâzımgelen bir işi, sonradan bir kanunun içinde, hele Muhasebei Umumiye Kanununda ele almak, kanunların yapılış tekniğine de aykırı bir husustur. Senato maddelerin özü hakkında da bir tek kelime kullanmamıştır. Yani Senato bu kanunu usul bakımından ele almış ve muhtevası hakkında hiçbir fikir ileri sürmemiştir. Ben Yüce Meclisten rica ediyorum: Muhterem arkadaşlar da iltihak buyururlarsa, Senatonun kararı yerindedir. Ona uymak gerekir. Yani burada 300 oyu, lehinde değil aleyhinde vererek bir karar almamız lâzımgeldiği kanaatindeyim. Millet Meclisi, kardeş Senatonun görüşlerine ehemmiyet verdiğini de bu suretle göstermiş olacaktır. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Sözcü!

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım; Reşit Ülker arkadaşımızın kanaatleri çok muhteremdir. Yalnız reyleriniz ne istikâmette tecelli ederse etsin, bendeniz eminim ki, görüşleriniz Yüce Meclislerin esasen meknûz olan kardeşliği esasma istinadetmiyecektir. Reylerinizin, kardeşliğe veya prestije değil, doğrudan doğruya kanaatlere istinadetmesi iktiza eder.

İkineisi, bendeniz burada; «Bu münakaşa edilmesin» demedim. Nitekim uzunboylu münakaşa edilmektedir. 300 reyî toplayıverelim de çıkaralım demek gibi bir şey aklından geçmedi. 300 reyîn toplanmasının fevkâlâde güc olduğunu da bendeniz idrak edecek durumdayım. Benim buraya çıkışım da zaten uzun boylu münakaşayı sağlamak içindir.

Şimdi şurada Reşit Ülker arkadaşımızın sözlerinde 1 - 2 pek önemli gördüğüm yanlışlığı belirtmek isterim. «Anayasa hukuku bakımından» kendisi Anayasanın 85 nci maddesine istinadediyor ve diyor ki, orada Türkiye Büyük Millet Meclisi, Millet Meclisi ve Senatonun çalışmaları İktüzükle düzenlenir. Binaenaleyh, bu da bir yasama organı çalışmasıdır. Bunu İktüzüğe koyacağız. Zahiren bu mantık pek kolaylıkla kabul edilebilir gözüküyor ama, böyle değildir. Neden böyle değildir? Diyor ki Reşit Ülker arkadaşımız, eğer Anayasa «Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisinin çalışmaları kanunla yahut İktüzükle düzenlenir» demiş olsaydı o zaman mesele yoktu. İşte burada çok yanlış oluyor Reşit Ülker ar-

kadaşımız. Çünkü, Anayasamızın böyle bir şey demeye ihtiyacı yok. Neden yok? Çünkü yasama organı istisnasız her konuda kanun çıkarabilir. Bu, esasen parlömanter rejimlerde öteden beri kabul edilen bir temel mütearifedir. Her konuda da kanun çıkarabilirsiniz arkadaşlar. Anayasanın tüzük ve yönetmeliklerden bahsettiği malûm. Ama, daha evvel bir tüzük, hattâ bir yönetmelikte yer almış olan bir teferruat hükmü üzerinde dahi Yasama Organı kanun çıkarmak yetkisine sahiptir. İktüzükler için de böyledir. Yasama Organının çalışmalarıyla ilgili konularda kanun çıkarabilir. Niçin çıkarabilir? Bir de bunun hukukî neticeleri bakımından farklılıklarını arz etmek lâzımdır.

Sebebi şuradadır. Yasama organının yaptığı bir tasarrufun hukuka uygun olup olmadığına tetkiki bizim hukuk sistemimizde muhtelif şekilde mahkemeler tarafından mümkün olabilir. İktüzük, İktüzüğün tarifi icabı mahkemelere tetkik edilemez. Bir misal vereyim, size:

Cumhuriyet Senatosunun bugünkü İktüzüğünde şöyle bir hüküm yer almaktadır. «Partilerin müşterek Parlâmento gruplarında alınan kararlar senatörleri bağlamaz.» Peki bir partimizin müşterek grupunda bir karar alınmıştır, o partinin bir senatörü Senatonun İktüzüğünün o hükmüne müsteniden parti grubunun o karara aykırı rey verir. Senatóda, partinin haysiyet divanı toplanır, o senatörü partiden kovar. O senatör de bu kararın haysiyet divanı şu veya bu noktadan muallel olduğunu iddia ederek mahkemeye giderse mahkeme ne yapar arkadaşlar? Senato İktüzüğünü mü tatbik eder? Hayır partinin tüzüğünü tatbik eder. Çünkü partinin tüzüğü kanundan istikak etmiştir. Mahkeme Senato İktüzüğünü tatbik edemez. Bu daha evvel 1957 Meclisinde de uzun boylu münakaşa edilmiş, Anayasa Komisyonunda da görüşülürken uzun boylu münakaşası yapılmış ve hattâ İstanbul Üniversitesinde hazırlanan tasarıda, İktüzüğün kanun mahiyetinde olmadığına dair açık bir hüküm sevk edilmiştir. Ama Anayasa Komisyonu o zaman bunu Parlâmento hukukunda bütün dünyaca itirazsız kabul edilmiş bir mütearife olduğu içindir ki, ayrıca Anayasa metninde zikretmeye lüzum görmemiştir.

Şimdi Anayasanın 5 nci yasama yetkisine ait maddesinin gerekçesi incelenirse gö-

İlülür ki, yasama yetkisi dünyanın bütün memleketlerinde olduğu gibi, ilkel, yani doğrudan doğruya Anayasa ile yasama organı tarafından iktisabedilmiş ve sınırsız bir yetkidir. Her konuda, her meselede kanun çıkarılabilir. Bu, yasama organının kanun yapma yolu ile hâkimiyetinden ileri gelir. Yasama organı bir konuda kanun çıkardığı zaman o kanun İktisâdî olarak farklı olarak idareyi de bağlar, mahkemeleri de bağlar ve her tarafı bağlar ve bu kanuna şayet yasama organı riayet etmemişse ve bu riayetsizlik hukukî neticeleri bakımından o tasarruf mutlak butlanı gerektirecek mahiyette ise o kanunun icabını mahkemeler de yerine getirebilir. İktisâdî bakımından böyle değildir, arada fark vardır. Kaldı ki, Muhterem Reşit Ülker arkadaşımız diyor ki, «Biz bunun T. B. M. M. İktisâdî konmasını istemedik» bir iktisâdî hükmi olsun. Hangi iktisâdî hükmi? Bunu sormak lâzım. Benim bildiğime göre komisyonların iktisâdîleri olmaz. Dünyada hiçbir parlâmentoda bir komisyon toplanıp, kendisi için bir iktisâdî çıkarmaz. İktisâdî teşriî heyetlerin genel kurulları tarafından yapılır. Burada kaç tane Genel Kurul vardır? Millet Meclisi Genel Kurulu vardır, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu vardır, bir de T. B. M. M. Birleşik toplantısı Genel Kurulu vardır. Bu üç tane genel kurulun iktisâdîlerinden gayri Reşit Ülker arkadaşımız bana bir tek iktisâdî gösterebilir mi ki, oraya Bütçe Karma Komisyonunun çalışmasına mütaallik kaideler konulabilsin?. Konulamaz. Çünkü başka iktisâdî şekli yok, üçünden gayrisi yok.

Şimdi niçin T. B. M. M. Birleşik Toplantısının İktisâdî konamayız? İktisâdî bir tarifi vardır. Şu Anayasa birtakım terimleri kullandığı zaman bu terimlerin altında yatan mefhumları, tarifleri, asırlarca tatbik edildiği Batı memleketlerinde olduğu gibi kullanacağı faraziyesiyle almış. Nedir iktisâdî? İktisâdî bir heyeti teşriîye verilmiş olan salâhiyetlerin kullanılış usullerini gösteren hukuk kaideleri heyeti mecmuasıdır. Ve o iktisâdî sadece o meclisi ve o meclisin çalışmalarına iştirak edenleri bağlar, başka hiçbir şeyi bağlamaz. T. B. M. M. Birleşik Toplantısının bütçe yapmak yetkisi var mıdır muhterem arkadaşlarım? Yoktur. Aslen sahibolmadığı bir

yetkinin nasıl olur da usulünü düzenler? Bu mantıksızlığı kabul etmeye imkân var mıdır? Yetkinin aslına sahip değilsiniz, usulünü düzenliyorsunuz. Bunu iktisâdî mefhumuyla kabili telif görmeye imkân yoktur. Peki, öbürlerine koyalım: Millet Meclisi İktisâdî konalım, Senato İktisâdî konalım. Muhterem arkadaşlar hiç değilse nazari olarak, -ki bu maalesef iki Meclisin münasebetlerinde bugüne kadar çok ortaya çıktı- bu kaidelerin birbirinden farklı olabileceğini kabul etmek mümkün müdür? Mümkündür. Biz Millet Meclisi İktisâdî, «Bütçe Karma Komisyonunda şöyle tetkik edilir» diyebiliriz. Senatoda bunu dese, ama başka türlü dese.. Karma Komisyon ne yapacak? Millet Meclisi Senatorya kendi görüşüne getirmek, yahut Senato, Millet Meclisini kendi görüşüne getirmek yetkisi ve kuvvetine sahip midir? Kanun bahsinde sahiptir, iktisâdî bahsinde sahip değildir. Çünkü İktisâdî kendisi yapar. Şu halde iki Meclisin iktisâdî konalım, ama her iki Meclisin iktisâdîlerinde farklı hükümler yer alırsa bu Karma Komisyonu çalıştırmak nasıl mümkün olur?

Şimdi muhterem arkadaşlarım, görüyorsunuz ki, her şeyden evvel birtakım Anayasa mefhumları üzerinde anlaşmak lâzım. Bu kanuna lüzum yoktur demek mümkün. O takdirde olacak şey şu: Şu 1 Kasım 1956 tarihli Dahilî Nizamnamenin, bütçenin komisyonunda yapılmış şekline mütaallik maddeleri ilânihaye yürürlükte kalacaktır. Ama bu geçici bir iktisâdîdir. Bunun ilânihaye yürürlükte kalmasını kabule imkân yoktur. Denebilir ki, bu iktisâdî kaideleri nasıl uygulanıyor? Anayasadan aldığı kuvvetle uygulanıyor. Yoksa başka sebeplerden dolayı uygulanmıyor ve bu tamamiyle özel, hususi, geçici mahiyetli hâiz olan bir hükümden ibarettir. Şimdi, bu böyle olunca, şu kanunu reddedelim, ama Geçici Komisyon Sözcüsü olarak burada bâzı yanlış kanaatlerin yer etmesine, ileriki tatbikat bakımından, -çünkü gönlüm öyle arzu ediyor ki, bu Parlâmento asırlarca payidar olsun- o bakımından arzu etmiyorum ve şunu tekrar ediyorum:

İktisâdî sadece bir teşriî heyete mevdu salâhiyetlerin kullanılış usullerini gösteren ve sadece o teşriî heyeti ve onun çalışmalarına iştirak edenleri bağlayan ve hukuk kaideleri

hiyerarşisinde kanundan sonra gelen bir hukuk kaynağıdır, bir.

İkincisi, yasama yetkisi ilkel ve sınırsız bir yetkidir. Yasama organı her hangi bir mevzuda, içtimai fayda mülâhaza ettiği takdirde kanun çıkarmak yetkisine sahiptir.

Nihayet bir üçüncü noktayı daha söyleyeyim :

Biraz evvel okuduğum Anayasanın 126 ne maddesi sarahaten: «Genel ve katma bütçelerin nasıl yapılacağı ve uygulanacağı kanunla gösterilir.» der. Bütçe nerede yapılır? İki safhada yapılır. İcra organında yapılır, ama buraya geldiğimiz zaman biz ne yapıyoruz? Buraya geldiği zaman biz bütçe yapmıyor muyuz? Binaenaleyh, burada Reşit Ülker arkadaşımızın, temelinden yanlış ve çok hatalı olduğunu zannettiğim: 85 ne madde sadece içtüzükten bahsediyor. Binaenaleyh Meclisin çalışmaları hususunda kanun çıkarılamaz, diye yasama yetkisinin ilkel ve sınırsız bir yetki olduğu prensibine aykırı kanaatlerini bir anda kabul etsek dahi, Anayasanın 126 ne maddesinin bir özel hüküm sevk ederek, bu konuda kanun çıkarma yetkisini verdiğini de kabul etmek lâzımdır. Çünkü, «genel ve katma bütçelerin nasıl yapılacağı.» «nasıl yapılacağı» derken, sadece icra organındaki safhasını kastettiğine dair burada bir ibare var mı? Yok. Bütçe icra organında yapılmaya başlanır, bu yapılmış vetiresi teşriî organda biter. Şu halde bu, buraya girebilir. Girmesinde de misal var mıdır? Vardır. Yeni Muhasebei Umumiye Kanunumuzun ilham aldığı Fransız Genel Muhasebe Kanununda hem icra organındaki safha, hem teşriî organdaki safha teferruatıyla yer almıştır. Misali de vardır...

Şimdi, bir noktaya daha temas edeyim. Bu vesileyle Senato Komisyonunun raporundaki bir tenakuz da meydana çıkacak. Reşit Ülker arkadaşım bu bakımdan da hendenize bir noktayı hatırlatmış oldular.

Efendim, burada Genel Muhasebe Kanununu tadil eden hükümler var. Bu hükümlerle birlikte Bütçe Karma Komisyonunun çalışma usulleri nasıl olur da bir kanunda yer alır, bu kanun tekniğine aykırıdır.. Alâkası yok. Çünkü bunların hepsi bütçenin yapılışına mütaalliktir. Genel Muhasebe Kanunu denilen kanun da, bütçenin yapılması ve uygulanması

ile ilgilidir. Binaenaleyh, Genel Muhasebe Kanununun diğer bâzı maddelerini Anayasaya uydururken ayrıca Bütçe Karma Komisyonunun çalışmalarını tanzim etmek asla kanun tekniğine aykırı değildir. Çünkü bunların hepsi bütçenin hazırlanışını ilgilendirir ve Genel Muhasebe Kanunu demek, bütçenin yapılmasını ve uygulanmasını gösteren kanun demektir. Şunu da belirteyim ki, Senato burada hâzır bir tenakuzla düşmüştür. Çünkü Senato Komisyonunun raporunda, bir yandan Reşit Ülker arkadaşımızın söylediği, kanun tekniğine mütaallik bu husus tamamiyle yanlış olarak ifade edildikten sonra denmektedir ki; «ama biz prensip itibariyle bu gibi hükümlerin kanunda yer almasına muhalif değiliz. Herdie Hükümetin getirdiği Genel Muhasebe kanunu tasarısında bu hükümler yer alabilir.» denmektedir. E, bu hükümler Genel Muhasebe Kanunu tasarısını tadil eden hükümlerle beraber gelince kanun tekniğine aykırı oluyor da, doğrudan doğruya Genel Muhasebe Kanunu tasarısı içinde yer alince niçin kanun tekniğine aykırı olmuyor? Görülüyor ki, bu bahiste Senato Geçici Komisyonu hâzır bir tenakuzun içine düşmüştür.

Bütün bu hususları, bu kanun teklifinin burada kabulü hususunda her hangi bir ümi-de sahibolduğumdan dolayı değil fakat zabıtlara geçirmek suretiyle birtakım temel Anayasa mefhumlarının parlömanter tatbikatta yanlış yollar açışı şeklinde tefsir edilmesini önlemek içindir.

Huzurunuzu fazla işgal ettim, hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Sarıbrahimoğlu, buyurunuz.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Adana) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Reşit Ülker arkadaşımız meseleyi gayet güzel şekilde arz ve izah etmişlerdir. Onun için fazlaca izahata lüzum görmüyorum. Yalnız muhterem arkadaşlarım, Anayasanın 85 ne maddesinin açık ve âmir hükmü meydana iken diğer bir kısım hükümlerinden faydalanmak suretiyle âdetâ Anayasa maddelerini yeni bir kanunla tefsir etmek gibi bir durumun yaratılmasına müsaade etmemek lâzımdır. Çünkü Anayasa, değil Anayasa hükmünün, diğer kanunların dahi

tefsirine cevaz vermemiştir. Sayın Kırcı arkadaşımızın buradaki izahları ve sevk ettikleri kanunun mucip sebepleri Anayasa hükmünün, 85 nci maddedeki, açık hükmün diğer maddelerdeki birtakım şibih hükümlerden faydalanarak tefsiri ve hattâ biraz daha ileriye giderek söyliyeyim; ihlâli mahiyetini taşımaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, «Madde 85. — Türkiye Büyük Millet Meclisi ve meclisler, çalışmalarını, kendi yaptıkları içtüzüklerin hükümlerine göre yürütürler.»

Şimdi burada yapılan iş nedir? Yapılan iş Karma Bütçe Komisyonunun seçilmesi, çalışma usulleri ve meclisler arasında, gruplar arasında oranları, -yani iktidar grubu ile muhalefet grubu arasında oranları- yani tamamıyla Meclisin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin iç düzenini, çalışma şeklini ilgilendiren hükümler bahis konusudur. Her hangi bir dış münasebetle, üçüncü şahısların hukuku ile ilgili bir durum mevzu bahis değildir. Tamamıyla Meclisin teşriî faaliyetlerinin düzenlenmesi mevzu bahisdir. Bu itibarla da arkadaşımızın burada ifade ettikleri üzere mahkemelere için intikali, mahkemelerde nazara alınıp alınmaması keyfiyeti Reşit Ülker arkadaşımızın fikrini değil bilâkis kendilerinin fikrini eersh edecek bir mahiyet taşımaktadır. Bu mevzuun içtüzük hükümleriyle tedvin edilmiş olması, bir nizama konmuş bulunması, sadece Anayasamın 85 nci maddesinin ve ilgili hükümlerinin yerine getirilmesi mânasını taşır ve bunda da zaruret vardır.

Muhterem arkadaşlarım, kanunla içtüzüğün hakikaten birbirine çok benziyen tarafları olmakla beraber ayrı tarafları da vardır. Zaten 85 nci maddenin de «İçtüzüklerle düzenlenir» demesi bu sebeptendir. İçtüzükler elâstiki hükümlerdir. Daima meclislerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin emsal meselelerde aldığı kararlarla her an yeni yeni tefsire tâbi tutulur ve süratli bir oluş ve inkişafa doğru gider ve Riyaset makamları geçmiş teamülleri nazara alır ve bu ahvalin icabettiği yeni teamüller tesisi için Yüksek meclislerden ve Türkiye Büyük Millet Meclisinden yeni yeni karar almak suretiyle bu oluşu tamamlarlar. Halbuki kanunlar üzerinde Yüksek Meclisin ve meclislerin, Türkiye Büyük

Millet Meclisinin dahi bir tefsir yetkisi yoktur. Ancak, tadil, ilga ve saire gibi hususlar bahis mevzuu olabilir ve Anayasa da bunu kesin şekilde 91 - 92 nci maddelerinde hükme bağlamıştır. Bunun dışına ne meclisler, ne de Türkiye Büyük Millet Meclisi çıkamaz.

Şimdi kanun yaptık, kanunla Karma Komisyonu teşkil ettik, çalışmalarını tanzim ettik. Hayatın birbir türlü icapları karşısında meclislerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin elini kolunu bağladık demektir arkadaşlar. Bu doğru değildir. Burası mahkeme değil, siyasi bir heyettir ve Devletin en yüksek organıdır. Bu heyetin kanunla elini kolunu bağlamakta fayda yoktur. 85 nci maddenin espris ve ruhu da budur. Arkadaşımın dediği gibi, Sayın Coşkun Kırcı'nın dediği gibi hakikaten kanunla içtüzük arasında fark vardır. Gerçi içtüzük bir bakıma şibih kanundur ama hususiyeti olan bir nizaandır ve farklı olduğu için de bu mevzuun içtüzükle tanziminde zaruret mevcuttur.

Muhterem arkadaşlarım; Türkiye Büyük Millet Meclisi kendi çalışmalarını düzenleyen içtüzük hükümleri içinde Karma Komisyon teşkiline dair hükümler koyamaz der. Bunun bence sağlam bir mesnedi olmamakla beraber, diyelim ki biran için bu fikir doğrudur, ama burada nevi şahsına münhasır bir durumun bahis mevzuu olduğu ve T. B. M. Meclisinin de bu nevi şahsına münhasır durumu, birlikte toplanıp yine nevi şahsına münhasır bir içtüzük hükümleri manzumesiyle tanzim etmesi mümkündür. Buna mâni hiçbir Anayasa hükmü bahis mevzuu değildir.

Muhterem arkadaşlarım, 5 nci madde, kanun yapma yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde olduğunu söyler. Ve yine Anayasamız, Hükümet tarafından hazırlanan Bütçe Kanununun T. B. M. Meclisine sevk edildiğini söyler, Millet Meclisine veya Senatoya sevk edilir, demez. Türkiye Büyük Millet Meclisi her iki Meclisin birlikte terekübü ile meydana gelen bir hükmi şahsiyettir, bir teşriî varlıktır... Ve işte bu varlığın Riyasetine Hükümetçe sevk edilir.

1 nci derecede Bütçe Kanununa hukukan vazülyedolan Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil

eden Reis evvelâ Senatoya, ondan sonra Meclise sevk eder ve Anayasa bu hususu açık hükmüyle tanzim etmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve meclislerin bu bapdaki salâhiyetleri ana hatlarıyla tesbit edilmiştir ve bu ana hatlar içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin yani Senato ve Millet Meclisinin bir araya gelerek nevi şahsına münhasır bir içtüzük manzumesi vücuda getirmesine mâni yoktur, lüzum ve zaruret vardır.

Muhterem arkadaşlarım; nitekim meselâ plân tasarısının kabulü ve plânın değiştirilmesinin önlenmesine dair nizamın tanzimi kanunla mümkün olur diye hüküm koymuş Anayasa. Anayasa hükmü ve buna benzer tanzimi Anayasa hükümleri, kanunla mı, içtüzükle mi tanzim edileceğini açık açık meydana koymuştur. Sarahaten ve kasden «İçtüzük hükmü» demiştir. Yoksa, pekâlâ kanunla da düzenlenmesini emredebilirdi.

Muhterem arkadaşlarım, biraz evvel arkadaşım dediler ki; Senatonun İçtüzüğünde (parti gruplarının verdiği kararlar senatörleri bağlamaz) demiştir. Senatör Haysiyet Divanı Kararıyla kendi partisi tarafından atıldığı takdirde mahkemeler ancak parti içtüzüklerini tetkik eder, der. Ben bunun hukukî mesnedini, - affetsinler - bulamadım bilmiyorum. Memleketimizde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, Ceza Usulü Muhakemeleri Kanunu ve Cemiyetler Kanunu var. Bugün her biri birer siyasi dernekten ibaret olan siyasi partilerin nizamnameleri ve kuruluşları bu kanunlara uymak zorundadır, birer siyasi cemiyettirler. Eğer bizim bilmediğimiz yeni bir hüküm varsa arkadaşım burada izah ederlerse memnun oluruz.

Nihayet bu mevcudolan hükümleri, cemiyetlere ve dediğimiz usul hükümlerine müteallik hükümleri Anayasada değiştirici açık bir hüküm de bahis mevzuu değildir. Ve hattâ o derece değildir ki, sayın arkadaşım kendi grubunun, C. H. P. Grubunun müvafakatiyle zannedersen, yanılmıyorsam, Senato İçtüzüğünün bâzı maddelerinin değiştirilmesi için, iptali için Anayasa Mahkemesine müracaat etmiştir. Gerçi Anayasa Mahkemesi bir bakıma politik veçhe taşır, bir teşriî tarafı vardır ama, netice itibarıyla yüksek hâkimlerden kurulu bir mahkemedir, tarafsız bir heyettir. Girebilmiştir ve bu heyet marifetiyle bu içtüzük hükmü Ana-

yasaya aykırı mıdır, değil midir, tetkik edilecektir.

Demek ki, mahkemeler marifetiyle içtüzüklerin nazara alınmayacağı, tetkik edilmeyeceği iddiası, böyle münakaşa kabul etmez hakikatlerden değildir.

Muhterem arkadaşlarım; Anayasanın geçici üçüncü maddesinde «Bu Anayasaya göre kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisinin, - Millet Meclisinin ve C. Senatosunun toplantı ve çalışmaları için kendi içtüzükleri yapılmaya kadar, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27 Ekim 1957 tarihinden önce yürürlükte olan İçtüzüğü hükümleri uygulanır» denmektedir. Arkadaşımın kendi fikirlerini teyid için burada beyan buyurdıkları bu hüküm bilâkis Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Millet Meclisinin ve Senatonun kendi çalışmalarını içtüzüklerle tanzim etmeleri zaruretinin bir ifadesidir, Anayasaya girmiş ikinci bir ifadesidir. Ve bu hüküm sayesinde 1957 de, yani inkılâpdan evvel, mevcudolan içtüzük tatbik edilegelmektedir. Muhterem arkadaşlarım, ve bu içtüzük hükümleriyle bugüne kadar komisyonlar kurulmakta Meclisin bu bapdaki çalışmaları tanzim edilmektedir. Pekâlâ geçici üçüncü madde ile burada bir istisna hükmü sevk edilebilir, Bütçe Karma Komisyonunun teşkili ancak bir kanunla tanzim edilebilir, der idi ve o zaman bir kanun da çıkarılabildi. Veya Meclisimiz ilk işlerinden biri olarak bu kanunu çıkarırdı. Ve zaten Anayasamız, Anayasa icabı Devletin temel düzenini ilgilendiren mesailde iki sene içinde kanunlar çıkarılmasını mecburi kılmış, böyle bir hüküm sevk etmiştir. Bu iki sene içinde çıkarılacak kanunlar içinde de böyle bir kanuna raslanmaktayız. Demek ki, Anayasayı ihlâl eden bir durum bahis mevzuu değildir. Olsa, zaten 3 nci maddesiyle, İçtüzük hükümleriyle tanzim edileceği, hattâ geçmiş devre ait İçtüzükle tanzim edileceği hükme bağlanmazdı. O halde mesele tamamıyla bir İçtüzük meselesidir. Kanunla düzenlenmesi zaruri olan, hattâ lüzumlu olan faydalı olan, hattâ mümkün olan bir durum bahis konusu değildir.

Muhterem arkadaşlarım; biz evet Sayın Reşit Ülker arkadaşımızın dediği gibi ekseriyeti âzimeye sahibiz, kuruluşumuz böyle ama, kanun vazı, Anayasayı tedvin eden Sayın Kurucu Meclis üyeleri bunu düşünmüşlerdir. Elbette

Her biri kâmil insanlardan müteşekkil olan Senatonun sesine Yüksek Meclis kulak verecektir, vermek zorundadır ve durumundadır. Ve burada huzurunuzda bizi uyardıklarından ve Anayasaya aykırı böyle bir tasarrufu geri çevirdiklerinden dolayı sayın senatörlere teşekkürlerimi ve minnetlerimi arz etmek isterim. Hüürmetlerimle.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Sözcü.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ COŞKUN

KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, yine bâzı yanlış anlamları önlemek maksadıyla bir iki noktayı tavzih etmek isterim.

Sayın Sarıbrahimoğlu arkadaşımız bu konunun T. B. M. M. birleşik toplantısı İctüzüğünde yer alabileceğini, bütçenin T. B. M. M. ne sevk edileceğine dair Anayasada bir hüküm mevcudolmasına dayandırmak ister.

Kendilerine şunu belirtmek isterim ki, T. B. M. M. dendiği zaman, Anayasanın bundan anladığı şey parlâmentodur, yasama organıdır. Bütçe T. B. M. M. ne sevk edilir ve T. B. M. M. ne kabul edilir. Nasıl kabul edilir? T. B. M. M. bir araya gelerek kongre halinde, birleşik toplantı halinde mi buna karar verir? Hayır.. Aynı ayrı çalışarak karar verir.

Kanunları da böyle yapar. Ne zaman T. B. M. M. sinin kararları kanuniyet kesbeder? İki Meclisin ayrı ayrı çalışması suretiyle iradelerinin Anayasada gösterilen şartlar ve kayıtlar dairesinde birbirine inzıam etmesi suretiyle. Binaenaleyh, «T. B. M. M. ine sevk edilir» hükmüne dayanarak birleşik toplantı İctüzüğünde bu hususların yer alacağını müdafaa etmeye imkân yoktur.

Dayandığımız şey gayet basit. Bu da; İctüzüğün tarifi. Yani İctüzüğün tarifine ya başka parlâmentolarda uygulanan esaslara uyacağız yahut uymıyacağız.

Kendisiyle acaba İctüzüğün tarifinde mutabık mıyız, değil miyiz? Ve acaba şu Anayasada İctüzük kelimesi kullanıldığı zaman, bundan, parlâmento tatbikatında sittin senedir anlaşılın şey mi anlaşılır, yoksa başka şey mi anlaşılır? Bunu bilmek lâzım. Nedir İctüzük? Tekrar edelim :

Bir heyeti teşriiye Anayasa gereğince mevdu salâhiyetlerin kullanılan usullerini gösteren ve sadece o teşriî heyeti ve onun çalışmalarına

istihak edenleri bağliyan hukuk kaidelerini muhtevi hukuk kaynağıdır. İctüzük budur. Şimdi Türkiye Büyük Millet Meclisi denince bundan ne kastedilmiştir, 85 nci maddede? Bir teşriî heyet kastedilmiştir. Yasama organının tamamı değil. Çünkü İctüzük ancak bir teşriî heyet için bahis konusu olabilir.

Şimdi bir teşriî heyet var. Hangisi bu? Birleşik toplantı. Başkası yok. Birleşik toplantının İctüzüğünde hangi hususlar mevcudolabilir? Anayasanın birleşik toplantıya tanıdığı yetkilerin kullanılmasına müteallik hususlar. Bunun dışında başka bir şeyi birleşik toplantı İctüzüğüne koyamazsınız. Koyabileceğimizi bir an için kabul edersek, niçin acaba kanunlar şöyle yapılır, böyle yapılır diye kaideler birleşik toplantı İctüzüğüne koymuyoruz? O zaman Senatoyu böylece bağlamanın çaresini bulalım. Acaba o zaman Senatonun istiklâli, muhtariyeti diye bir şey kalır mı?

Şimdi muhterem arkadaşlarım; ya birtakım tarifelere riayet ederiz veyahut etmeyiz.

Bendeniz asıl, birleşik toplantıda, şurada, Senatör ve Milletvekillerinin bir araya geldiği birleşik toplantının İctüzüğünde bu hususun tanzim edilmesinin Anayasaya aykırı olduğuna kaanîim.

Çünkü hiç bir teşriî heyet Anayasa gereğince, kendisine mevdu olmıyan bir salâhiyeti tanzim edemez.

İşte İctüzükle tanzim edeniyeceğimiz, etmenize imkân olmıyan bir husus olduğu için kanunla tanzim ediyoruz. Ama etmiyelim, biz bunun hiçbir zaman Anayasa gereğince illâ çıkarılması gereken bir kanun olduğunu da iddia etmedik.

Karma Bütçe Komisyonu, muvakkat Dahili Nizamnameye istinaden çalışıp duruyor, yine de çalışır. Ama buraya yeni birtakım usuller getirmek lâzımsa biz şu kanaatteyiz ki, bunu Millet Meclisinin İctüzüğüne koyabilirsiniz, Senatoyu bağlamaz, ne de Senatonun İctüzüğüne koyabilirsiniz, Millet Meclisini bağlamaz ve ne de birleşik toplantının İctüzüğüne koyabilirsiniz. Çünkü birleşik toplantıya böyle bir salâhiyet aslen mevdu değildir.

Bu, nereden ileri geliyor? Karma Bütçe Komisyonu diye hususi, özel bir komisyonun, bir organın Parlâmento içerisindeki varlığından doğan neticeden ibarettir.

«Kanunlar ancak üçüncü şahısları ilgilendirdiği nisbette çıkar» dediler. Hayır, böyle bir kaidiyi kabul etmeye imkân yoktur. Pek çok kanun vardır ki, içinde üçüncü şahısları ilgilendirmiyen hükümler vardır. Tefsir yoluyla kanun çıkarılamaz. Çünkü teşriî tefsir yasak edilmiştir. Anayasada, teşriî tefsirin kaldırılması başka şeydir, kanun yapılırken şu yapılmakta olan kanun için derpiş edilen falanca hüküm Anayasaya uygundur veya değildir diye Anayasayı anlama gayreti başka bir şeydir. Kanun ayrı şeydir, teşriî tefsir ayrı şeydir. Teşriî tefsir demek; mevcut bir kanunun şu anlama geldiğine dair teşriî organın bir karar ittihaz etmesidir ki, çift meclis sisteminde böyle bir kararı ittihaz etmeye maddeten imkân yoktur. İttihaz edebilmesi imkânının bir an için maddeten mevcud olduğunu farzetsek bile, abestir. Şunun için abestir: Çünkü bir kanunun anlamı şudur, demek yetkisi, ancak onu tatbik etmek yetkisine sahibolanlara ait bir iş olmak iktiza eder. Eğer bir kanunun anlamını değiştirmek istiyorsak, bunun çaresi o kanunu yine bir kanunla tadil etmektir. Nitekim Kurucu Meclis buna binaen teşriî tefsiri kaldırmıştır. Yoksa teşriî tefsiri kaldırdım derken, meselâ dün Disiplin Mahkemeleri Kanununu müzakere ettiğimiz tarzda, şu kanunun şu maddesi Anayasanın falanca maddesine uygundur, aykırıdır diye bir karar ittihaz etmemiz ve bunu münakaşa etmemizi, buna binaen şu veya bu kanun hükmünü tedvin etmemizi önlemek istemiştir.

Yine yanıldıkları bir nokta var: «Plân işi kanunla mümkün olur. Plânın hazırlanması, teşriî organda hazırlanması usulleri bir kanunla mümkün olur.» dediler. Bir kere bu hususun, Anayasanın 129 ncu maddesinde yer aldığını zannediyorum. Burada da icra organı safhasıyla, teşriî organı safhası ayrılmamıştır. Plânın yürütülmesi, hazırlanması, bilâhara bütün bunlar kanunla tesbit edilir denmiştir. Ve «hazırlanması» derken, icra organında hazırlanması ile teşriî organın da hazırlanması arasında hiçbir tefrik yapılmamıştır. Şimdi ancak bu bir kanunla mümkün olur.. Hayır. Anayasanın bu maddesinin getirdiği imkân aslında İktüzükle yapılmalıdır ama, bunun için kanun çıkmasına cevaz veren özel bir hüküm sevkî olarak anlamak mümkün değildir. Bu, bu mânaya gelmez. Anayasanın o hükmünün ifade ettiği şey; Meclisi

bu hususta bir kanun çıkarmaya zorlamaktır. Me-sele bir cevaz getirmek değildir, bir kanun çıkarılması için emredici bir hüküm sevk etmektir. Arada çok fark vardır. Kaldı ki, biraz evvel okuduğum 126 ncu maddenin ikinci fıkrasının ilk cümlesiyle, uzun vâdeli kalkınma plânının hazırlanmasına müteallik bir kanun çıkarılacağı madde arasında hiçbir fark yoktur. Her ikisinde de, birisinde plânın hazırlanışı, diğesinde bütçenin hazırlanışı için bunun kanunla yapılması gerektiği söylenmiştir. Ve bu kanunun hazırlık safhası bahis mevzuu olduğu zaman bunun icra safhası kanunla olur. Ama, teşriî safhası kanunla asla olamaz diye de bir hüküm mevcut değildir. Hazırlık safhasından bahsedilmektedir ve benim bildiğime göre, bütçe icra organında hazırlanmaya başlanır. Bu hazırlık bir teşriî organda devam eder. Kabul edilince tamamlanır biter. Aynı şekilde plân hakkındaki hükümde de hiçbir fark yoktur.

(Gelelim, Sayın Sarıbrahimoğlu arkadaşımız şöyle dediler: «Coşkun Kırcı, mahkemeler İktüzükleri dikkate almaz, ifade ettiler, ama biraz aşırı gittiler. «Çünkü İktüzüğü bizzat kendilerinin gayreti ile grupumuz C. H. P. grubu, Anayasa Mahkemesine iptal dâvası açtı Senato İktüzüğü hakkında. Ve Anayasa Mahkemesi de bir mahkemedir, Senato İktüzüğünü nazarı itibara almaktadır.» bu suretle buyurdular. Kasdettiğimiz şey bu değildi. Mahkemeler kanunları nazarı itibara almaya mecburdurlar. Anayasa Mahkemesi Cumhuriyet Senatosunun, Millet Meclisinin yahut birleşik toplantının İktüzüğünü kendi başına nazarı itibara alamaz. Anayasa Mahkemesi zaten kanunlarla meşgul değildir. Anayasa Mahkemesi, kanunların Anayasaya uygun olup olmaması bakımından bir denet görevi yapar. Yoksa hususi şıkların bir kanun hükmü içine girip girmediği noktasından ve bu noktadan yargı görevini kullanmaz. Yargı görevini, bir hususi şıkkın, bir kanunun yahut İktüzüğün içine girdiği bakımından değil, o kanunun veya İktüzüğün Anayasanın içine girip girmediği bakımından kullanır ki, bu bakımdan durum tamamiyle farklıdır. Tekrar açıklarım ki, bir mahkemenin huzurunda o mahkeme resen, hattâ talep üzerine bir Meclisin İktüzüğünü tatbik edemez, etmekten menedilmiştir. Çünkü o İktüzük kanun değildir.

BAŞKAN — Bir kifayet önergesi vardır. Son söz olarak sırada bulunan Ali Dizman arkadaşımıza söz veriyorum.

ALİ DİZMAN (Tokat) — Durum aydınlanmıştır, vazgeçiyorum.

BAŞKAN — Sayın Reşit Ülker, buyurun.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Çok özür dileirim. Sayın Coşkun Kırcı arkadaşımız her bir arkadaşımız konuştuğuktan sonra bol bol söylüyorlar, tabii bunlar zapta geçiyor, o bakımdan tekrar söz almak mecburiyetinde kaldım, yoksa kifayet ettiği kanaatini bendeniz de taşımaktayım.

Şimdi efendim kısa kısa temas edeyim. Kardeş Senato dedim. Herkesin kendine göre bir üslubu vardır. Meseleleri anlatırken, ben kardeş senato derken iki yasama organının, aralarındaki münasebeti ifade etmiş oldum. Ve tekrar ediyorum kardeş Senato!. Gene üslup farkları vardır, kürsüde konuşan hatipler arasında, kimisi nazari malûmatı nazari esaslar içinde ve büyük kelimelerle, teknik kelimelerle anlatmak yolunu tercih ederler, kimisi de bizim gibi nazari meseleleri basit kelimelerle, anlaşılacak bir şekilde ifade etmeğe çalışırlar. Bu tutum hayatımıza hâkimdir.

Biz bu yolu tercih ediyoruz. Sayın Coşkun Kırcı arkadaşımız da o yolu tercih ediyor. Ama maksat aynı noktaya doğru gitmektedir.

Şimdi gelelim bu üslup ve metot farkına: Ben burada konuşurken elimizde bulunan Türk Anayasasının açık hükümlerinden hareket ettim. Fransa'da, İngiltere'de Almanya'da söyle olmuş, demeden evvel, bizde ne yazılı olduğuna bakacağız. Ondan sonra müesseseler birbirine benziyorsa Fransa'da da böyledir, demek hakikaten kuvvetlendirici bir tarz olur. Ama bizim Anayasamızda Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Meclisler çalışmalarını kendi yaptıkları İktisadî hükümlerine göre yürütürler diye açık bir hüküm mevcut iken, evvelâ Fransa'dan, İngiltere'den ve Almanya'dan evvel buradaki hükme uymak mecburiyetindeyiz ve bu memleketleri alırken, birbirleri ile mukayese ederken, karşılaştırırken acaba oralarda da aynı hükümler var mıdır, yok mudur diye de bakmak lâzımgelir.

Şimdi Sayın Coşkun Kırcı; «Hangi İktisadî hüküm?» diyorlar ve tutturmışlar Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik toplantısı diye.. Nereden çıkardılar bunu?.. Yani Türkiye Büyük

Millet Meclisi Birleşik toplantısı İktisadî diye bir mefhum tesbit ediyorlar. Bütün mütalâalarını buna dayatıp yürütüyorlar. Anayasamızın 85 nci maddesi bunu da halletmiş: «Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Meclisler çalışmalarını...» diyor. Öyle ise Türkiye Büyük Millet Meclisi İktisadî olarak, birleşik toplantı İktisadî değil; «Türkiye Büyük Millet Meclisi İktisadî» Anayasa söylüyor, birleşik toplantı İktisadî değil. Kendileri bir ayırma yapıyorlar: Birleşik toplantı İktisadî. Evet, birleşik toplantı İktisadî diye bir anlam çıkarırsak, bir tarif yaparsak beyan ettikleri şey oraya girmiyebilir. Ama kendilerine kim bu yetkiyi vermiş? Yani Anayasamızın hangi maddesinden yetki almışlar da «Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantısı İktisadîyle» diyorlar. Çıkacak İktisadî bu maddede sarihtir: Türkiye Büyük Millet Meclisi İktisadî ne kadar müşterek Türkiye Büyük Millet Meclisini ilgilendiren kuruluş, müessesese varsa hepsini içine alacak bir İktisadî.

Öte yanda Millet Meclisi İktisadî ve Senato İktisadî olacak. Bunda da karışık, uzun, derin tetkiklere lüzum olduğu kanaatini taşıyorum.

«Mantıksızlık» diye buyurdular. Hakikaten insan olmamız itibariyle, mantıksız şeyler de söylememiz ihtimali daima mevcuttur. Ama mühim olan, kürsüye geldiğimiz zaman bunun mantıklı olduğu inancı ile söyleriz biz bunu. Ama daha kuvvetli mantığa sahip arkadaşlar onun mantıksız olduğunu ortaya koyarsa, biz de ona iltihak ederiz. Zannediyorum ki, bu kürsünün de mânası bu oluyor.

İktisadî ile Kanun arasında fark vardır arkadaşlar. Neden vardır, ben söylemiyorum, Anayasa söylüyor. Eğer Anayasa burada kanunu kastedmiş olsa idi İktisadî tâbirini elbette kullanmıyacaktı.

Coşkun Kırcı'nın mantıksız olduğunu söyledikleri şey şu : Büyük Millet Meclisinin her konuda kanun çıkarmak yetkisi vardır. Bendeniz bunun aksine bir şey söylemedim. Ama bu konuda, şu konuda İktisadî halledeceksiniz meseleleri diyor. Biz onu söyledik. Kanun çıkmaz değil çıkabilir. Çıkışları da vardır. Zaten bugüne kadar bu konuda birkaç tane kanun çıktı.

Ama biz bir Anayasaya tatbikatını istikametine koymak istiyoruz. Zannediyorum ki, Sayın Coşkun Kırcı'nın ehemmiyetle üzerinde durduk-

ları bir nokta, mahkemelerde tatbik edilmesi noktası, bizim iddiamızı teyideder. Mahkemelerle bizim ilgimiz yok, Türkiye Büyük Millet Meclisinin içinde cereyan eden bütün hususlar İktüzükle ilgilidir. Onun dışına çıktığı zaman şüphesiz ki, kanunlarla tanzim edilecektir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin içinde cereyan eden işin mahkemelerde ne işi var. Yani mahkemelerde neden kontrol altına tutulacakmış? Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğünün mahkemeler tarafından kontrolünü temin etmek için Anayasanın bir maddesinde İktüzükler hakkında Anayasa Mahkemesine dâva açmak hakkı tanımıştır. Sırf bu sebepten. Açık kalmasın diye İktüzüklerin murakabesiz kalmamasını temin için Anayasa Mahkemesine kanunlar ve İktüzükler hakkında, diye ibare kanuna ve Anayasa konmuştur.

Binaenaleyh, bu görüş tamamen bizim görüşümüzü teyideder. Şimdi benim temas etmeyip Sarıbrahimoğlu arkadaşımın temas ettiği bir nokta şu anda gözümde büyüyor. Hakikaten bir kanunun tefsiri, yorumlanması, yeni Anayasamıza göre, ancak kaza organlarına, mahkemelere haktır. Şimdi biz İktüzük yerine bir kanun çıkardığımızı kabul edelim, artık biz bunu yorumlamak hakkını kendimizden nezetmiş oluyoruz. kendimizden yorumlama hakkını ortadan kaldırmış oluyoruz. İşte kanunla İktüzük arasında bu fark olduğu içindir ki ve İktüzükleri yapar organların yorumlama zarureti, İktüzüklerin hayatiyetini temin edeceği içindir ki, İktüzüklerle iç münasebetlerimiz tâyin edilir. Yoksa kanunlarla da yapılabilirdi. Biz bu kanunları çıkarmakla birtakım görünmez ağlarla ellerimizi ve ayaklarımızı bağlamış oluyoruz. Artık tefsir edemeyiz. Başkanlık Divanımız çıkıp da içeriye müzakereye çekilip, biz bu konuda şu kararı verdik, oyunuza arz ediyoruz, diyemez. - Kanun çıkardığımız zaman - En esaslı fark ve nokta da burada tezahür etmektedir.

Gelelim bütçe hakkındaki 126 ncı maddeye. Katiyyen Coşkun Kırca'ya iltihak etmek imkânını bulamıyorum. Zorluyorum kendimi, bulamıyorum. 126 ncı maddede ne deniyor: «Genel ve katma bütçelerin nasıl yapılacağı ve uygulanacağı, kanunla gösterilir.» Arkadaşlar, genel ve katma bütçelerin nasıl yapılacağı Muhasebe Umumiye Kanununda gösterilir, gerekli kanunda gösterilir. Şimdiye kadar da öyle, ama Bütçe

Karma Komisyonunun nasıl çalışacağı İktüzükte gösterilir. O açık bir hakikattir. Bizim yasama organlarımızın dışına çıkıldığı zaman artık orada kanunların hâkim olması lâzımdır. Ve 126 ncı maddedeki kasıt da budur. Bendenizin burada en ufak bir tereddüdüm yoktur. Genel ve Katma Bütçelerin nasıl yapılacağı ve uygulanacağı demek, bütçenin Büyük Millet Meclisine gelmeden evvelki safhası ve çıktıktan sonraki safhası demektir. Yoksa 85 ncı maddedeki «Meclislerin iç çalışmaları İktüzükte gösterilir» hükmünün hiçbir mânası, hiçbir medlülü kalmaz.

Ve netice olarak muhterem arkadaşlar, Senatunun bu noktadaki görüşü yerinde bir görüş ve bir uyarmadır. Buna şu veya bu hisle değil, şu bir işin çabuk çıkması veya geç kalması hissiyle değil, Anayasanın tatbikatı yönünden bakmamız lâzımdır. Ben bu Meclise katıldığımdan beri her kanun hakkında, aman bunu biran evvel çıkaralım, aman bunun üzerinde söz almıyalım, konuşmalıyım, biran evvel çıksın havasını gördüm. Bu hava bir bahar günü dışarıya çıktığımız zaman esen rüzgâr kadar tabiidir. Bir taraf Hükümet, kanunu getiren teklif sahipleri kanunlarını biran evvel çıkarmak istiyecek. Öbür tarafta onun üzerinde Anayasanın tatbikini ve Türk Milletine yararlı kanunların çıkmasını temin için kalkacak, konuşacak, bâzan işler geçicecek, fakat Türk Milletine en uygun kanunlar çıkacaktır. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Verilmiş olan kifayet önergesi ni okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Mevzu anlaşılmıştır. Müzakerenin kifayetin oya arzını talebederim.

Afyon Karahisar
Halûk Nur Bâki

BAŞKAN — Önergeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhterem arkadaşlarım, Cumhuriyet Senatusunun geçici komisyonu tarafından Millet Meclisi metninin reddine dair olan rapor Cumhuriyet Senatosuna 130 üyenin kabulü ile reddedilmiştir.

Bu sebeple Meclisimizce Millet Meclisinin metninin kabul edilmesi 2/3 oyu ile mümkündür.

RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Zaten reddedilecektir.

BAŞKAN — Bu sebeple Anayasa gereğince bu nisabın tesbit edilmesi için açık oylama yapılması icabetmektedir. Teklifin tümü açık oylarınıza sunulacaktır. Kutular sıralar arasında dolaştırılacaktır.

(Oylamaya geçildi)

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, Anayasanın 92 nci maddesinin bu mesele ile ilgili fıkrasını okuyorum.

«Cumhuriyet Senatosunca üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile tümü reddedilen bir metnin kanunlaşabilmesi, Millet Meclisi tarafından üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile kabul edilmesine bağlıdır. Bu halde açık oya başvurulur.»

O halde metin açık oylarınıza arz edilmiştir. Metnin kabulü veya reddi oylarınıza arz edilmiştir.

Oylarını kullanmayan arkadaşlar lütfen acele etsinler..

Başka, oy kullanmayan arkadaşımız var mı? Oylama işlemi bitmiştir.

İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonunun seçilmesi ve çalışma usullerinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı red tezkeresi hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyon raporunun oylama sonucunu arz ediyorum:

Oy sayısı 80, kabul 20, ret 51, çekinse 9.

Asgari müzakere nısbası ve mevcut da ekseriyet bulunmadığından yeniden oylanacaktır.

Ekseriyet kalmadığından 12 Mayıs Salı günü saat 14 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 17,15

6. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — *Afyon Karahisar Milletvekili Şevki Güler'in, Emirdağ ilçesinin, Kurtuluş Savaşında, düşman istilâsına uğramış olup olmadığına dair soru önergesi ve Millî Savunma Bakanı İhrami Sancar'ın yazılı cevabı (7/477)*

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki hususların yazılı olarak Millî Savunma Bakanı tarafından cevaplandırılmasını rica ederim.

7 . 4 . 1964

Afyon Karahisar Milletvekili
Şevki Güler

1. Millî Kurtuluş Savaşımızda Afyon'un Emirdağı (Eski ismi Aziziyedir.) kazası düşman istilâsına uğramış mıdır? Uğramış ise kaç defa uğramıştır ve hangi tarihlerde uğramıştır?

2. Emirdağı kazası düşman istilâsına uğramış ise düşman işgali altında ne kadar kalmıştır?

3. Müstevli Yunan Ordusu Sakarya Meydan Muharebesinde mağlubedildikten sonra çekilirken Afyonun Emirdağı kazasına girmiş midir? Girmiş ise ne kadar kalmıştır?

T. C.

Millî Savunma Bakanlığı

29 . 4 . 1964

Müsteşarlığı

Ankara

Kanun 1380 - 64

Konu: Soru önergesi.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 9 . 4 . 1964 tarih ve Kanunlar Müdürlüğü 7/477 sayılı yazınız.

Emirdağ ilçesinin düşman istilâsına uğrayıp uğramadığına dair Afyon Karahisar Milletvekili Şevki Güler tarafından Bakanlığımıza yöneltilen yazılı soru önergesi cevapları ilişik olarak sunul-

muştur.

Bilgilerini arz ederim.

İlhami Sancar
Millî Savunma Bakanı

Afyon Milletvekili Şevki Güler'in yazılı soru önergesi cevapları :

Soru :

1. Millî kurtuluş savaşımızda Afyon'un Emirdağ (Eski ismi Aziziye'dir) kazası düşman istilâsına uğramış mıdır? Uğramış ise kaç defa uğramıştır ve hangi tarihlerde uğramıştır?

Cevap :

Emirdağ ilçesi İstiklâl Savaşında bir defa düşman istilâsına uğramıştır.

Soru :

2. Emirdağ kazası düşman istilâsına uğramış ise düşman işgali altında ne kadar kalmıştır?

Soru :

3. Müstevli Yunan Ordusu Sakarya Meydan Muharebesinde mağlubedildikten sonra çekilirken Afyon'un Emirdağ kazasına girmiş midir? Girmişse ne kadar kalmıştır?

Cevap 2 - 3 :

Emirdağ ilçesi 16 Ağustos 1920 tarihinde bir defa düşman tarafından işgal edilmiş ve 22 Eylül 1920 tarihinde ordumuz tarafından kurtarıldığı Genelkurmay Başkanlığı Harb Tarihi Dairesindeki belgelerin tetkikinden anlaşılmıştır.

2. — *Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardin ili merkezinde İş ve İşçi Bulma Kurumunun bir şube veya bürosu açılması konusunda ne düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi ve Çalışma Bakanı Bülent Ecevit'in yazılı cevabı (7/481)*

14 . 4 . 1964

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Çalışma Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına müsaadelerini saygı ile rica ederim.

Mardin Milletvekili
Mehmet Ali Arıkan

Soru :

Mardin merkezinde İş ve İşçi Bulma Kurumunun bir şubesinin veya bürosunun açılması hususunda Bakanlıkça ne düşünülmektedir?

T. C.

Çalışma Bakanlığı 29 . 4 . 1964
Özel Kalem Müdürlüğü
Sayı: 637

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
İlgi: 17 . 4 . 1964 tarih ve 7 - 481/8757 - 48428 sayılı yazıları.

Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardin'de İş ve İşçi Bulma Kurumu şubesi ya da bürosu kurulmasına dair, 14 . 4 . 1964 tarihli yazılı sözlü soru önergesinin cevabı ilişikte takdim kılınmıştır.

Saygılarımla.

Bülent Ecevit
Çalışma Bakanı

Mardin'de bir İş ve İşçi Bulma Kurumu şubesi ya da bürosu kurulmasına ilişkin olarak Mardin Milletvekili Sayın Mehmet Ali Arıkan'ın 14 . 4 . 1964 tarihli yazılı soru önergesine verilecek cevap.

Soru :

Mardin merkezinde İş ve İşçi Bulma Kurumunun bir şubesinin veya bürosunun açılması hususunda Bakanlıkça ne düşünülmektedir?

Cevap :

Mardin Milletvekili Sayın Mehmet Ali Arıkan'ın, Millet Meclisi Başkanlığının 17 Nisan 1964 günlü ve 7/481 - 8757/48428 sayılı ve acele işaretli yazılarına bağlı soru önergesiyle, İş ve İşçi Bulma Kurumunun hizmetlerine duyulan ilgi ve isteği dile getirmiş olmasını teşekkürle karşılamaktayız.

Bakanlık, İş ve İşçi Bulma Kurumunun gelişme plânında, genel olarak, her il merkezinde bir şube ya da büro kurulmasını öngörmektedir. Adı geçen plânda Mardin ilimize de yer ve sıra verilmiştir.

Karma ekonomi düzenimiz içinde yerlerini almış bulunan kamu sektörüyle özel sektörün, gerek tarım içi gerekse tarım dışı kesimlerdeki türlü iş gruplarında, üretime ve yatırıma gösterdikleri eğilim derecesi ile ekonomik çabada bulunan kişiler toplamını ifade eden, «çalışan güc» sayısı, şube ve büro kurma konusunda göz önünde tutulan etkenlerin en önemlileri sayılmaktadır.

Şu kadar ki, İş ve İşçi Bulma Kurumunun yüklediği ve yerine getirmeye çalıştığı istihdamın düzenlenmesi, iş ve işgücü konularında geniş ölçüde bilgi toplama ve işgücünün eğitimi gi-

bi çeşitli ve önemli görevlerinin ağırlığı yanında malî takatinin çok zayıf olması, kuruluş ve kadrosunu genişletmesine elvermemektedir.

Nitekim, 1963 - 1964 yılında gerek yurt içi iş ve işgücü durumlarının gösterdiği ihtiyaçlar dolayısıyla gerekse yabancı ülkelere işçi sevki için işgücü kaynağı olan Doğu bölgesinde yeni şube ya da bürolar açmak, ancak bâzı ilçelerdeki verimi azalmış büroların kapatılmasıyla sağlanan tasarrufla mümkün olabilmektedir.

Gelir bütçesinin önemli kısmını, tahsili imkânı bulunmayan Belediye ve Özel İdareler bütçelerinden ayrılan kanuni paylar teşkil eden İş ve İşçi Bulma Kurumunun finansmanının daha sağlam kaynaklara kavuşturulması yolunda çalışmalar yapılmaktadır. Bu kaynaklar sağlanınca gelişme programına göre, Mardin ilimizde bir şube veya büro açılması gerçekleştirilecektir.

14 . 4 . 1964

3. — *Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Midyat'ta yapılması kararlaştırılan cezaevinin inşaatına ne zaman başlanacağına dair soru önergesi ve Adalet Bakanı Sedat Çumralı'nın yazılı cevabı (7/486)*

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Adliye Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygı ile arz ve rica ederim.

Mardin Milletvekili
Mehmet Ali Arıkan

Soru :

1. Midyat Ağır Ceza merkezinde inşası mukarrer cezaevi inşaatına ne zaman başlanacaktır?

2. Cizre, Kızıltepe ve İdil'de birer ceza ve tevkifevi inşası düşünülmekte midir? Bu yoldaki hazırlıklar ne safhadadır?

T. C.

Adalet Bakanlığı 30 . 4 . 1964

Ceza ve Tev. Ev. G. Müdürlüğü

Ks. 6

Sayı: 14361

Konu: Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın önergesi Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 17 . 4 . 1964 gün ve Genel Sekreterlik

Kanunlar Müdürlüğü 7/486/8762 - 48433 sayılı yazılarınıza K.

Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan tarafından Başkanlığınıza verilen 14 . 4 . 1964 tarihli yazılı soru önergesi ile istediği malûmat hakkında yapılan tetkikatta :

1. Bu yıl 273 sayılı Kanunla yapılacak istikrazdan Midyat ilçesinde (A 3) tipi yeni bir cezaevinin inşasına başlanması için keşif ve eksiltme evrakı tanzim edilmek üzere keyfiyet Bayındırlık Bakanlığına intikal ettirilmiştir.

2. İkinci Beş Yıllık Plânın tanziminde Cizre, Kızıltepe ve İdil ilçeleri cezaevlerinin durumu nazara alınacaktır.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Sedat Çumralı
Adalet Bakanı

4. — *Konya Milletvekili Kadircan Kafli'nin, Düzce'de yerleştirilen 80 - 100 kadar Bulgaristan göçmenine arazi tahsisi hususunda ne düşünüldüğüne dair soru önergesi ve İmar ve İskân Bakanı Celâlettin Uzer'in yazılı cevabı (7/488)*

Millet Meclisi Başkanlığına
Ankara

Millî Eğitim Bakanlığına yönelttiğim ilişik iki soru ile İmar ve İskân Bakanlığına yönelttiğim ilişik bir sorunun mezkûr bakanlıklara ulaştırılmasını rica ederim, saygılarımı sunarım.

Konya Milletvekili
Kadircan Kafli

15 . 4 . 1964

İmar ve İskân Bakanlığı

26 Mart 1964 tarihli haftalık (Yeni Düzce) gazetesinde okunduğuna göre Düzce'de yerleştirilen 80 - 100 kadar Bulgaristan göçmenine «Efteni» Gölünün kurutulması sonunda «Hazine» adına tapusu alınan arazinin tahsisine karar verildiği, bir kısım göçmenlere de tahsis emirleri geldiği halde bahis konusu arazinin fuzuli şağiller elinde kaldığı, göçmenlerin haklarının sağlanamadığı anlaşılmaktadır.

1. Göçmenlerin bir an önce müstahsil duruma getirilmeleri Devletin vazifesidir.

2. Verilen emirlerin iera olunmaması devletin itibarını sarsmaktadır.

3. İmkân olduğu halde müstahsilin topraksız bırakılması sosyal bir yara olmaktadır.

Bu hususta bakanlığın bilgisi olup olmadığının, ilgisi varsa vatandaşların niçin haklarını alamadığının, bu hakların yerine getirilmesi için ne yapıldığının yazılı olarak bildirilmesini saygıyla rica ederim.

Konya Milletvekili
Kadircan Kafllı

T. C.

İmar ve İskân Bakanlığı 6 . 5 . 1964
Özel Kalem Müdürlüğü
Sayı: 333

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 20 . 4 . 1964 tarih ve 8771/48461,
7/488 sayılı yazınız.

Konya Milletvekili Kadircan Kafllı'nın «Düzce» de yerleştirilen 80 - 100 kadar Bulgaristan göçmenlerine arazi tahsisi hususunda ne düşünlüdüğü» ne dair yazılı soru önergesi cevaplandırılarak, 2 nüsha halinde ilişikte sunulduğunu arz ederim.

Celâlettin Uzer
İmar ve İskân Bakanı

NOT

Bulgaristan'dan kütle halinde 1950 - 1951 yıllarında yurdumuza gelen göçmenlerden (97) aile Bolu ilinin Düzce ilçesine bağlı muhtelif köylerde ev ve arazi verilmek suretiyle yerleştirilmiştir. Bunlardan bir kısmı verilen arazinin yeterliliğinden bahsile topraklarının yeter miktara çıkarılması hususunda müracaatte bulunmuşlar ve bu dilekleri yerinde incelettirilmiştir.

Yapılan incelemeye göre: Bolu ilinin dar topraklı bölgelerden olması dolayısıyla geçimlerini sağlayacak miktarda arazi verilmediği anlaşılmış ve bunların noksan toprak istihkaklarının tamamlanması için ilişiksiz Hazine arazisi araştırılmış ve Efteni gölü civarındaki araziden başka arazi bulunamamıştır. Bu meyanda mezkûr göl çevresinde bulunan köyler halkından (550) topraksız çiftçi ailesinin, ilgili valiliğe toprak talebinde bulunduğu anlaşılmıştır. Bu durum müvacehesinde, yalnız göçmenlerin ele alınması bölgede huzursuzluk yaratacağından, bahis konusu yerlerdeki göçmen ve yerli halkın toprak ihtiyaçlarının

aynı zamanda karşılanmasının daha uygun olacağı düşünülmüş, ve bu maksatla 72 No. lu Toprak Komisyonu görevlendirilmiştir. Efteni gölünden Devlet Su İşleri tarafından kurutulmak suretiyle elde olunan arazinin; gerek 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma ve gerekse 2510 sayılı İskân Kanunu hükümlerine göre hak sahiplerine dağıtılması maksadiyle şahıslara ait toprak parçalarının tefriki ve Hazine yerlerinin tesbiti ile ölçüsünün yapılarak kültüre elverişli kısımlarının tapuya tescili için, adı geçen komisyon tarafından 1963 yılı çalışma programına alınmıştır.

Ancak, toprak komisyonu uygulama maksadiyle mahalline gittiğinde, bölgede; Beş Yıllık Kalkınma programına dâhil sulama şebekesi ile ilgili olarak şimdilik (15) birlikle çalışan iki kadastro müdürlüğünün, Haziran 1963 tarihinden itibaren faaliyete geçtikleri, göl etrafındaki bütün köyler ve dolayısıyla komisyonun ele alacağı göl metrükâtı yerler programlarında bulunduğu, birliklerin fotogrametrik usulle göl muntakasında çalıştıkları, yapılan incelemeden anlaşılmıştır. Bu durumda Efteni gölü muntakasında Toprak Komisyonunun çalışması mümkün olmadığından, kadastro faaliyetinin neticesine göre işlem yapılmak üzere Toprak Komisyonunca yapılacak uygulama tehir edilmiştir.

Büyük bir önem taşımakta olan bu konu teşkilâtımızca çok yakından izlenmektedir.

Son olarak Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden alınan bilgiden; Efteni gölü civarındaki köylerden 70 iş numaralı fotogrametrik iş sahasına dâhil bulunan yeni köy ve Sakaç - Hacı İbrahim köylerinin tapulamasına başlandığı ve halen devam etmekte olduğu, iş sahasına giren Gölorman, Yusuf Efendi, Hamam Üstü köylerinde de yakında tapulama çalışmalarına başlanacağı öğrenilmiş bulunmaktadır.

Aynı saha üzerinde hem Tapu ve Kadastro teşkilâtı, hem de Toprak Komisyonlarının bir arada çalışmaları mümkün olmadığından Tapu ve Kadastro Teşkilâtınca ele alınan Efteni bataklığı üzerindeki çalışmalar bitirildikten sonra çıkacak imkânlar göz önüne alınarak muhitteki topraksız ve az topraklı çiftçilerle göçmenlerin topraklandırılmalarına çalışılacaktır.

İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonunun seçilmesi ve çalışma usullerinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı ret tezkeresi hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyon raporuna verilen oyların sonucu

(Yeter sayı yoktur.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 80
Kabul edenler : 20
Reddedenler : 51
Çekinseler : 9
Oya katılmıyanlar : 381
Açık üyelikler : 9

[Kabul edenler]

ADANA
Mehmet Geçioğlu
AFYON KARAHISAR
Halûk Nur Bâki
ANKARA
Nihat Berkkan
ARTVİN
Nihat Ata
AYDIN
Nedim Müren

ÇANAKKALE
Burhan Arat
GÜMÜŞANE
Sabahattin Savacı
İSTANBUL
Coşkun Kırca
KARS
Kemal Güven
Rıza Yalçın

KAYSERİ
Mehmet Yüceler
KONYA
Kemal Ataman
Fakih Özlen
MALATYA
Nurettin Akyurt
MARDİN
Esat Kemal Aybar
Vahap Dizdaroğlu

NEVŞEHİR
Halit Fikret Aka
TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
TUNCELİ
Fethi Ülkü
ZONGULDAK
Suphi Konak

[Reddedenler]

ADANA
Hasan Aksay
Kemal Sarıbrahimoğlu
ARTVİN
Sabit Osman Avcı
AYDIN
Melâhat Gedik
Reşat Özarda
İsmet Sezgin
BURSA
Baha Cemal Zağra
ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
ÇORUM
Abdurrahman Güler
Necmi Ökten
DENİZLİ
Mehmet Çobanoğlu
İbrahim Kocatürk
Remzi Şenel

DIYARBAKIR
Adnan Aral
EDİRNE
İlhami Ertem
Nazmi Özoğul
ERZURUM
Nihat Diler
GAZİANTEP
Mithat San
GÜMÜŞANE
Nureddin Özdemir
HATAY
Şekip İnal
İSPARTA
Ali İhsan Balım
İSTANBUL
Mahmut Rıza Bertan
Şahabettin Orhon
Reşit Ülker
Zeki Zeren

İZMİR
Saim Kaygan
Nihat Kürşat
Şinasi Osma
KARS
Lâtif Aküzüm
Hasan Erdoğan
KASTAMONU
İhsan Şeref Dura
KAYSERİ
Abdülhalim Aras
KIRKLARELİ
Fikret Filiz
KOCAELİ
Nihat Erim
KONYA
İhsan Kabadayı
Abdüssamet Kuzucu
Rüştü Özal
Vefa Tanır

MANİSA
Neriman Ağaoğlu
Yakup Kadri Karaosmanoğlu
MARDİN
Şevki Aysan
Talât Oğuz
NİĞDE
Ruhi Soyer
ORDU
Refet Aksoy
SAKARYA
Yusuf Ulusoy
TOKAT
H. Ali Dizman
Zeyyat Kocamemi
UŞAK
Ahmet Tahtakılıç
VAN
İhsan Bedirhanoglu
Muslih Görentaş
Şükri Köserreisoglu

[Çekinseler]

ANKARA
Burhan Apaydın
ERZURUM
Çevat Dursunoğlu

İSTANBUL
Tahsin Demirağ
İZMİR
Osman Sabri Adal

KASTAMONU
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu
SAMSUN
Nurettin Ceritoğlu

Fevzi Geveci
İlyas Kılıç
YOZGAT
Veli Uyar

[Oya katılmayanlar]

ADANA
Yusuf Aktimur
Ali Bozdoğanoglu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Melih Kemal Küçüktepe-
pepinar
Cavit Oral
Ahmet Savrun
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu
ADIYAMAN

Arif Atalay
Mahmut Deniz
Mehmet Özbay
Ali Turanlı
AFYON KARAHİSAR
Veli Başaran
Hasan Dinçer
Şevki Güler
Mehmet Turgut
Asım Yılmaz
Şükrü Yüzbaşıoğlu

AĞRI
Nevzat Güngör
Kerem Özcan
Rıza Polat

AMASYA
Reşat Arpacıoğlu
Mustafa Kemal Karan
İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Hüseyin Ataman
Raif Aybar
Osman Bölükbaşı
Fuat Böreği
Bülent Ecevit (B.)
Mustafa Kemal Erko-
van
Muhlis Ete

İsmail Gence
İbrahim Sıtkı Hatip-
oğlu (I. Ü.)
İbrahim İmirzalıoğlu
İhsan Köknel
Mehdi Mihçioğlu
Emin Paksüt
Zühtü Pehlivanlı
İlyas Seçkin
Ahmet Üstün
Ferhat Nuri Yıldırım
Abdullah Kemal Yörük

ANTALYA
Etem Ağva
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken
Rafet Eker
Nazmi Kerimoğlu
Nihat Su

ARTVİN
Saffet Eminağaoğlu
AYDIN

Orhan Apaydın
Hilmi Aydınçer
Mustafa Şükrü Koç

BALIKESİR
Cihat Bilgehan
Ahmet Aydın Bolak
(I.)

Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu
Gökhan Evliyaoglu
Fennî İslimyeli (B.)

Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırmıllı
Süreyya Koç
Mehmet Tiritioğlu
Cihat Turgut

BİLECİK
Şadi Binay

Orhan Tuğrul
BİNGÖL
M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal
BITLİS
Nafiz Giray
Müştak Okumus

BOLU
Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak
Turgut Çulha
Kemal Demir (B.)
Kâmil İnal
Fuat Ümit

BURDUR
Fethi Çelikbaş
Mehmet Özbey
Nadir Yavuzkan

BURSA
Hikmet Akalın
Edip Rüştü Akyürek
Sadrettin Çanga
İbrahim Öktem (B.)

Ekrem Paksoy
Cevdet Perin
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
Ziya Uğur
İsmail Yılmaz

ÇANAKKALE
Süreyya Endik
Şefik İnan
Refet Sezgin

ÇANKIRI
Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Şaban Keskin
Nurettin Ok
(Başk. V.)

ÇORUM
Nuri Ahıskahoğlu

Muzaffer Dündar
Hilmi İncesulu
Faruk Küreli
İhsan Tombuş
DENİZLİ
Sinan Bosna
İsmail Ertan
Hüdaî Oral (B.)
Âtîf Şohoğlu
DIYARBAKIR
Şehmus Arslan
Yusuf Azizoglu
Hilmi Gündoğan
Recai İskenderoğlu
Vefik Piringcioğlu
Alp Doğan Şen

EDİRNE
Talât Asal
Süleyman Bilgen
Fahir Giritlioğlu
ELAZIĞ

Nurettin Ardıçoğlu
Naci Güray
Hürrem Müftügil
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır (B.)

ERZİNCAN
Hüsâmettin Atabeyli
Zeynel Gündoğdu
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım

ERZURUM
Ertuğrul Akça
Turhan Bilgin
Gıyasettin Karaca
Şerafettin Konuray
(I.)

Adnan Şenyurt
Tahsin Telli
ESKİŞEHİR
Şevket Asbuoğlu
İbrahim Cemalcılar
Ertuğrul Gazi Sakarya

Seyfi Öztürk
Celâlettin Uzer
(B.)

Aziz Zeytinoglu
GAZIANTEP

Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Gögüs (B.)
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Süleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen
Naim Tirali

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Nemeddin Küçüker

HAKKARİ

Ahmet Zeydan

HATAY

Bahri Bahadır
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Ahmet Sırrı Hocoğlu
(İ.)
Sâki Zorlu

İÇEL

Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Burhan Bozdoğan
Yahya Dermancı
Celâl Kılıç
Sadık Kutlay
İhsan Önal

İSPARTA

Lokman Başaran
Sadettin Bilgiç
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL

İbrahim Abak
Ziya Altınoğlu
Cihad Baban
Suphi Baykam
Ferruh Bozbeyle
(Başk. V.)

Nurettin Bulak
Ratip Tahir Burak
Ömer Zekâi Dorman
Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay

Muhiddin Güven
Hilmi Oben
Ahmet Oğuz
Oğuz Oran (İ.)

Naci Öktem
Vahyi Özarar
İlhami Sancar (B.)
Selim Sarper
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tiyanşan
Sabri Vardarlı
Abdurrahman Yazgan
Malik Yolaç (B.)

İZMİR

Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
Arif Ertunga
Ragıp Gümüşpala
İhsan Gürsan
Ziya Hanhan
Necip Mirkelâmoğlu
Kadri Özek
Mustafa Uyar
Lebit Yurdoğlu (B.)

KARS

Necmettin Akan
Kemal Kaya
Kemal Okyay
Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli

KAYSERİ

Turhan Feyzioğlu
Mehmet Göker
Hüsamettin Gümüşpala
Vedat Âli Özkan

Mehmet Sağlam
Bahri Yazır
KIRKLARELİ
Abdurrahman Altuğ
Mehmet Alâeddin Eriş
Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR

Ahmet Bilgin
Memduh Erdemir
Halil Özmen

KOCAELİ

Şahabettin Bilgisu
Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu

KONYA

Selçuk Aytan
İrfan Baran
Ahmet Gürkan
Kadircan Kaflı
Ömer Kart
Mekki Keskin
(Başk. V.)
Fakih Özfakih
Fakih Özlen
Faruk Sükan
Cahit Yılmaz
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA

Ahmet Bozbay
Ali Erbek
Mehmet Kesen
Rauf Kıray
Sezai Sarpaşar
Sadrettin Tosbi

MALATYA

II. Avni Akşit
Mehmet Delikaya
Ahmet Fırat
İsmet İnönü (Başbakan)
Halit Ziya Özkan

MANİSA

Süleyman Çağlar (İ.)
Muammer Erten (B.)
Şevket Raşit Hatipoğlu
Nusret Köklü
Hürrem Kubat
Hilmi Okçu
Yakup Yakut
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAS

Kemal Bağcıoğlu
Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan
Seyfi Güneşan

MUĞLA

Adnan Akarca
Hilmi Baydur
Cevdet Oskay
Turan Şahin (B.)
İhan Tekinalp

MUŞ

Sait Mutlu
Sami Öztürk

NEVŞEHİR

Ramazan Demirsoy
Ali Baran Numanoğlu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Asım Eren (İ.)
Haydar Özalp
Oğuzdemir Tüzün

ORDU

Yusuf İzzettin Ağaoğlu
Ata Bodur
Ferda Güley
Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat (B.)
Şadi Pehlivanoglu
Ata Topaloğlu

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
Arif Hikmet Güner
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın

SAKARYA

Burhan Akdağ
Ekrem Alican (B.)
Nuri Bayar
Muslihittin Gürer
Hami Tezkan

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Fevzi Ceylan

Bahri Cömert
Kâmran Evliyaoğlu
Hâmit Kiper
Hüseyin Özalp (İ. Ü.)
Osman Şahinoğlu

SİİRT

Cevdet Aydın
Süreyya Öner
Hayrettin Özgen
Adil Yaşa

SİNOP

Mahmut Alicanoğlu
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tarı

SİVAS

Adil Altay
Rahmi Çeltekli

İbrahim Göker
Rahmi Günay
Sebati Hastaoğlu
Ahmet Kangal
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan
Tahsin Türkay
Mahmut Vural

TEKİRDAĞ

Turhan Kut
Fethi Mahramlı
Hayri Mumcuoğlu
Orhan Öztrak (B.)

TOKAT

Sabahattin Baybura
Mehmet Kazova (İ.)
Reşit Önder

Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy (İ.)

TRABZON

Ekrem Dikmen
Selâhattin Güven
Nazmi Ökten
Ahmet Şener
Kâmuran Ural
Ali Rıza Uzuner
Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ

Vahap Kışoğlu

URFA

Osman Ağan
Atalay Akan
Kemal Badıllı
Kadri Eroğan
Bekir Sami Karahanlı

Sabri Kılıç
Celâl Öncel

UŞAK

Ali Rıza Akbıyıkoglu
İbrahim Bulanalp

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan
İsmet Kapisız
Mustafa Kepir
Turgut Nizamoğlu
Celâl Sungur

ZONGULDAK

Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Feyzi Fırat
Ramiz Karakaşoğlu
Sadık Tekin Müftüoğlu
Mehmet Ali Pestilci
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Manisa	1
Erzurum	1	Muş	1
Hatay	1	Trabzon	1
İstanbul	1	Zonguldak	1
Kocaeli	1		
		Yekûn	9

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

YÜZÜNCÜ BİRLEŞİM

8 . 5 . 1964 Cuma

Saat : 14,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde İlinde büyük zarara sebebiyet veren dolu ve sel âfeti dolayısıyla meydana gelen hayvan hastalıklarını önlemek ve meskenleri yıkılan halka yardım yapmak hususunda ne düşünüldüğüne dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/697)

2. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde İlinin ana ihtiyaçlarını karşılamak için bir program yapılıp yapılmadığına ve tabii âfetler dolayısıyla mağdur olan halka bir an evvel yardım yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakanından sözlü sorusu (6/698)

3. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Bahm'ın, bir köre sıhhi muayene kurulunun tam sağlam raporu verdiği haberinin doğru olup olmadığına dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/710)

4. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğde ili çevrelerindeki sulama tesisi projelerine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/717)

5. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Büyük Ata'nın ismi ortaya konularak yapılan maçlardaki hasılat ve seyircilerin durumlarına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/720)

6. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Erzurum ili ve dolaylarındaki yolların ne zaman karayolları programına alınacağına dair, Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/726)

7. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, Bolu, ilçe ve köylerinde 5 yıllık Kalkınma Planında ne gibi yatırımlar yapılacağına dair, Başbakanından sözlü sorusu (6/727)

8. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Trakya'da yapılan SOUTHEX - 63 NATO tatbikatına muhalefet partileri ileri gelenleri ile Millî Savunma Komisyonu üyelerinin neden davet olunmadıklarına dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/734)

9. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, özel îlan ve reklâm prodüktörlüğü müessesesinin kuruluş ve görevlerinin hangi esaslar dâhilinde düzenlendiğine dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/737)

10. — Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünce, Edirne Kırkpınar er meydanının onarımı için, 1963 yılı programına konulan ödeneğin tenkis edilip edilmediğine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/740)

11. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, inşaatı üç sene önce tamamlanan Sultanhisar ilçesi Ortaokulunda, bugüne kadar, öğrenime başlanmaması sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/742)

12. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya Belediye sınırları dâhilinde, Evkafa ait, ne kadar boş arazi bulunduğu ve satılan gayrimenkullerden ne kadar gelir sağlandığına dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/747)

13. — Bolu Milletvekili Ahmet Çakmak'ın, Zonguldak İli Devrek ilçesine bağlı Dirgine köyünün Bolu ili Mengen ilçesine bağlanması için yapılan plebisit sırasında vatandaşlara baskı yapılıp yapılmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/748)

14. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Sıkıyönetim komutanlıklarınca, sıkıyönetimin tatbik edilmekte bulunduğu bölgelerde, kaç gazete ve dergi kapatıldığına dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/749)

15. — Kocaeli Milletvekili Süreyya Sofuoğlu'nun, Ulus Gazetesi matbaa ve tesislerinin halen kimin veya kimlerin tasarrufunda olduğuna dair Başbakanından sözlü sorusu (6/750)

16. — Muğla Milletvekili Adnan Akarca'nın, Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin, Hükümetimize, eski yardımın devam edeceği hakkında bir garantisi bulunup bulunmadığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/751)

17. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir'in Mihalgöçük ilçesi elektrik işinin ne zaman yapılacağına dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/752)

18. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir'de inşa edilen İmam - Hatip Okulunun neden öğretime açılmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/753)

19. — Zonguldak Milletvekili Mehmet Ali Pestilci'nin, İstanbul Teknik Okulunda bir maden ihtisas bölümünün, bugüne kadar faaliyete geçirilmemesi sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/754)

20. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Türkiye'de Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 sayılı Kanununun, günün şart ve icaplarına göre, kaldırılması veya tadili hakkında ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/755)

21. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Türk vatandaşlarının seyahat serbestisini tehdit eden tedbirlerin müstenidatının ne olduğuna dair İçişleri ve Maliye bakanlarından sözlü sorusu (6/756)

22. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, bilim ve sanat hürriyetinin sağlanması için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/757)

23. — Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin'in, plâna ve programa alınıp ödeneği de ayrılan Kastamonu kapalı spor salonunun ihalesinin geri bırakılması sebebine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/758)

24. — Kütahya Milletvekili Sezai Sarpaşar'ın, münhal bulunan Altıntaş ilçesi kaymakamlığına ne zaman tâyin yapılacağına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/759)

25. — Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, Aydın'ın Karacasu ilçesi Yazır köyü halkı tarafından gönderilen 80 imzalı dilekçe üzerinde bir işlem yapıp yapılmadığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/760)

26. — Kütahya Milletvekili Ali Erbek'in, Türkiye köy elektrifikasyonu 1964 programı

hazırlanırken köylerin seçiminde ne gibi esasların göz önünde tutulduğuna dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/761)

27. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzun'er'in, Trabzon Limanının hinterlandı ile irtibatını sağlayacak münakale tesislerinin ıslah ve ihyası konularında ne gibi tedbirler alındığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/762)

28. — Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savacı'nın, Atatürk Üniversitesi Dekanının görevine son verilmesi sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/763)

29. — Balıkesir Milletvekili Cihat Bilgehan'ın, Devlet Demiryolları memurlarına her sene verilmekte olan iki maaş tutarındaki ikramiyenin bu sene ödenip ödenmediğine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/764)

30. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'nın, Almus baraj gölü içerisinde kaldığı için istimlak edilen arazilerin bedellerinin ne zaman verileceğine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/765)

31. — Rize Milletvekili Erol Yılmaz Akçal'ın, Doğu-Karadeniz Bölgesi Kâğıt Hamuru Fabrikasının kuruluş yeri hakkında yapılan etütlerin tamamlanıp tamamlanmadığına dair Tarım ve Sanayi bakanlarından sözlü sorusu (6/766)

32. — Amasya Milletvekili Reşat Arpacıoğlu'nun, Amasya'da bir şeker fabrikası ile bir çimento fabrikası kurulması hususunda ne düşünüldüğüne dair, Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/767)

33. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Bor ile Adana asfaltı arasında bulunan toprak yolu, Karayollarınca, 1964 yılında inşası suretiyle trafik kazalarının önlenmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/769)

34. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Aksaray ilçesi ile Adana asfaltı arasındaki 3 kilometrelik yolun ne zaman yapılacağına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/770)

35. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Toprak Mahsulleri Ofisinin mütadolan yerlerde alım yeri açmaması ve aldığı mahsullerin bedelini vaktinde ödememesi sebebine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/771)

36. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, 5 Yıllık Kalkınma Plânında ihraç maddeleri arasında bulunan elmanın istihsal ve ihracı hususlarında ne gibi tedbirler alındığına dair Ticaret ve Tarım bakanlarından sözlü sorusu (6/772)

37. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, Demirci İlçesinde yapılan A. P. kapalı salon toplantısında 27 Mayıs'a ve yeni demokratik rejime tecavüz eder mahiyette konuşmalar olup olmadığına dair İçişleri ve Adalet bakanlarından sözlü sorusu (6/773)

38. — Rize Milletvekili Cevat Yalçın'ın, Doğu - Karadeniz Bölgesinde kurulacak kâğıt hamuru fabrikasının kurulacağı yerin kati olarak tesbit edilip edilmediğine dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/774)

39. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Bahm'ın, yurdumuz ormanlarının yüzölçümüne ve bu ölçümün nasıl yapıldığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/775)

40. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Türkiye'de bir Millî Gıda Kodeksi Komitesi kurulup kurulmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/776)

41. — Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savacı'nın, Kalkınma Plânında derpiş edilen zirai teknik teçhizatın sağlanmasında vâkı zorluğun giderilmesinde bir tedbir alınıp alınmadığına dair Tarım ve Ticaret bakanlarından sözlü sorusu (6/777)

42. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, vazife mahallerine gitmediği halde, gitmiş gibi gösterilerek, yolluk ve yevmiye ödenen kimse olup olmadığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/778)

43. — Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, Kıbrıs Adasının taksimi konusunda ne düşünüldüğüne dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/779)

44. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, Bilecik ili İnönü bucağının Eskişehir iline bağlanması sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/780)

45. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Türkiye Esnaf Dernekleri Konfederasyonundaki kota yolsuzluğu tahkikatının ne safhada olduğuna ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Ban-

kası eski Genel Müdürünün kanunsuz ve usulsüz tutumu hakkında ne işlem yapıldığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/782)

46. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanhoğlu'nun, Et ve Balık Kurumu Umum Müdürünün ne gibi bir görevle ve hangi lüzuma binaen Amerika'ya gittiğine ve Kurumun sair işlerine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/783)

47. — Aydın Milletvekili Orhan Apaydın'ın, ATAŞ Rafinerisi işçilerinin kanuna uygun grevlerinin durdurulmasının dayandırıldığı mucip sebebin hakikatlere ne dereceye kadar uygun olduğuna dair Başbakan'dan ve Çalışma Bakanından sözlü sorusu (6/784)

48. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisince hakkında son tahkikatın açılmasına karar verilerek Anayasa Mahkemesine sevk edilen Bonn Büyükelçisi Mehmet Baydur'a dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/785)

49. — Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akça'nın, Beden Terbiyesi Merkez Ceza Heyeti kararlarının, muhatabına ne yollarla tebliğ edileceği hakkında bir hüküm olup olmadığına dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/786)

50. — Ağrı Milletvekili Nevzat Güngör'ün, Ağrı ve Van illerine, 1964 yılında, ayrı ayrı ne miktar yatırım yapılacağına ve İstanbul - Ağrı uçak seferlerine dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/787)

51. — Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, orak ipi, kota dışı bırakıldığına göre, 1964 hasat mevsiminde, bu ipin yeter ölçüde imal ve stoku için tedbir alınıp alınmadığına dair Tarım ve Sanayi bakanlarından sözlü sorusu (6/788)

52. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, Millet Meclisine bağlı organların teşkilâtında çalışıp da, vazife mahallinden ayrılmadıkları halde, yolluk ve yevmiye alanlar olup olmadığına dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/790)

53. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, basında çıkan bâzı iddia ve isnatların, doğru olup olmadığına dair Millet Meclisi Başkanlığından sözlü sorusu. (6/791)

54. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, fakirlikleri belge ile sabit olanlardan Trabzon Nümune Hastanesindeki tedavileri sonunda, bir ücret talebedilip edilmediğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/792)

55. — Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, kadrolarına nazaran noksan olan polis mevcudunun artırılması hususunda ne düşünüldüğüne dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/793)

56. — Manisa Milletvekili Hurrem Kubat'ın, Türkiye'de oturan ve çalışmakta olan Yunan uyruklu kişilerin miktarına ve bunlardan ne kadarının Gelir Vergisi ödediğine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/794)

57. — Giresun Milletvekili İ. Etem Kılıçoğlu'nun, 15 Ekim 1961 Genel seçimlerine kaç vali ve kaymakamın, hangi partilerden aday olarak, katılmış olduklarına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/795)

58. — Giresun Milletvekili İ. Etem Kılıçoğlu'nun, Giresun ilinde yapılması kararlaştırılan kâğıt hamuru fabrikasının inşa yerinin kati olarak tâyin olunup olunmadığına dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/796)

59. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, kaç ilde il radyosu olduğuna ve bu radyoların nasıl kurulduğuna dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/797)

60. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, İstanbul Mithatpaşa Stadyumunun ışıklandırma tesisatının hangi firmaya ihale edildiğine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/798)

61. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, 1963 yılı içinde kaç belediye'nin hudutlarında değişiklik yapıldığına dair İçişleri Bakanının sözlü sorusu (6/799)

62. — Manisa Milletvekili Hurrem Kubat'ın, NATO kuvvetlerinin Kıbrıs'a çıkmaması sebebine ve ne zaman çıkacağına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/800)

63. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, NATO kuvvetlerinin Kıbrıs'a çıkmaması sebebine ve ne zaman çıkacağına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/801)

64. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoglu'nun, Türk Kültür Derneğine ve onun devamı olan Halkevlerine, şimdiye kadar, ne miktar

yardım yapıldığına dair sözlü soru önergesi, Başbakan ve İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/802)

65. — Rize Milletvekili Arif Hikmet Güner'in, İstanbul'da, şirketlerle sair ticaret erbabının kuruluş, fesih, işe başlama ve işi bırakma işlemlerinin süratlendirilmesinin düşünülüp düşünülmendiğine dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/803)

66. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, su ürünlerimizin üretimi, toplanması ve tüketimi konularındaki çalışmaların ne safhada olduğuna ve balıkçılara, uygun şartlarla, kredi sağlanıp sağlanmadığına dair Ticaret ve Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/804)

67. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya, İçel, Konya illerinin, Gazipaşa, Anamur ve Ermenek ilçeleri arasında hudut ihtilâfı olup olmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/805)

68. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapısız'ın, Yozgat'ta temeli atılan Bira Fabrikasının 10 milyon litre üzerinden hesabedilen kapasitesinin, Devlet Plânlama Teşkilâtınca, 5 milyon litre üzerinden hesabedilmesi sebebine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/806)

69. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapısız'ın, Beş Yıllık Kalkınma Plânının, Yerköy - Sorgun arası 80 kilometrelik yolun onarılmasını kapsayıp kapsamadığına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/807)

70. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, Gümrük ve Tekel Bakanlığı Teşkilât Kanununun, bugüne kadar, Meclise sevk edilmemesi sebebine dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu (6/808)

71. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Milletlerarası kuvvetin Kıbrıs'a gönderilmesi gecikmekte olduğuna göre Hükümetin ne yapmak niyetinde olduğuna dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/809)

72. — Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk'ün, Anayasa Mahkemesince iptal edilen bir kanun sebebiyle bir kısım Hazine mallarının, karar geriye yürütülmek suretiyle, C. H. Partisine nasıl verildiğine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/810)

73. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Kastamonu iline, 1963 yılında

sulama, onarım, ıslah ve içme suyu için kaç lira tahsis edildiğine dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu (6/811)

74. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, General Elektrik Lokomotiflerinin ihalesinden sonra kredinin son mehil süresi olan 31.3.1964 tarihinin, münasip bir müddet daha sonraya bırakılmasının mümkün olup olmadığına dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/812)

75. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, bir karış toprağı olmyan Meriç ilçesi Saatağacı köyü halkının durumu hakkında ne gibi bir tedbir düşünüldüğüne dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/813)

76. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, kooperatifçiliğimizin geliştirilmesi için yeni bir mevzuatın hazırlanmakta bulunduğu doğru olup olmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/814)

77. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Taşköprü'deki Kendir Fabrikasının yerli kendirlerimizi işlemesi için ne gibi tedbir düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/815)

78. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, İşçi Sigortaları Kurumunun, işçilerin tedavilerini bir elden, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kanalıyla yaptırmasının daha istifadeli olup olmayacağına dair Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım bakanlarından sözlü sorusu (6/816)

79. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, artan şeker fiyatları karşısında pancar fiyatlarının da yükseltilmesinin düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/817)

80. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Çankırı'nın Tepe, Alagöz köyündeki tapulu arazileri cebren işgal edilen ve mahsulleri ile tarım ağaçları yağma olunan şahısların durumlarının ne olacağına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/818)

81. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, bir Alman gencinin, yapılan ihbar üzerine, İstanbul Emniyet makamları tarafından nezarete alınıp işkence yapıldığı hakkındaki neşriyatın doğru olup olmadığına dair İçişleri ve Adalet bakanlarından sözlü sorusu (6/819)

82. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Haymana Savcısının Mihalıççık'a naklinde her hangi bir sebep bulunup bulunmadığına dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/820)

83. — Diyarbakır Milletvekili Recai İskenderoğlu'nun, Toprak Reformunu, kalkınma yönünden, ön şart olarak kabul eden 1963 yılı programı ile 1964 programı arasındaki çelişik durumun düzeltilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakanından sözlü sorusu (6/821)

84. — Trabzon Milletvekili Zeki Yağmurdereli'nin, Kızılay Kurumu depolarında saklanan sıhhi malzeme, ilâç ve edevatın kaç yılda bir muayene edildiğine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/822)

85. — Yozgat Milletvekili Turgut Nizamoglu'nun, Yozgat'ta kurulmakta olan bira fabrikasının kapasitesinin 10 milyon litreden 5 milyon litreye indirilmesi sebebine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/823)

86. — İzmir Milletvekili Osman Sabri Adalın, Rum Ortadoks Patriği Athenagoras'ın dış memleketlere seyahate çıktığından ve Papa ile temaslarda ve müzakerelerde bulunduğu haberdar olunup olunmadığına dair İçişleri, Dışişleri ve Devlet Bakanlarından sözlü sorusu (6/824)

87. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İktüzüğün yürürlükte bulunan 137 nci maddesinin, teamülden bahsile, tatbik edilmemesi sebebine dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/825)

88. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, yabancı bir memlekette, mühim bir kaçakçılığa ismi karışan bir ticaret müşavirimiz hakkındaki, itham edici, haberlerin hangi tarihte Bakanlığa geldiğine ve ne işlem yapıldığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/826)

89. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapısızın, Öğretmen Dernekleri Federasyonunun öncülüğünde, bazı aydın çevrelere, gerici akımların önlenmesi hususunda alınmış olan kararın sebeplerine dair, Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/817)

90. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli ili Lüleburgaz ilçesinde, bu yıl, Ziraî Donatım Kurumunun bir şubesinin açılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/828)

91. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Türk köylüsünün büyük derdi olan orak ipi ihtiyacının temini için ne gibi tedbirler alındığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/829)

92. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Yüksek Seçim Kurulunun, ara seçimlerinin yapılamıyacağı hususundaki 16 3 1964 tarih ve 1333 sayılı Kararı hakkında ne gibi bir işlem yapıldığına dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/830)

93. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Batı - Trakya'da Lozan Andlaşmasının imzası sırasında, Türk ve Yunan nüfuslarının miktarı ile bugünkü miktarlarına ve iktisadi durumlarına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/831)

94. — Ankara Milletvekili Burhan Apaydın'ın, Adalet Partisi Genel Başkanının, Bursa il kongresinde, Kıbrıs meselesi hakkında verdiği demece dair Başbakanından sözlü sorusu (6/832)

95. — Çorum Milletvekili Muzaffer Dünder'in, Beden Terbiyesi Merkez İstişare Kuruluna atanan Vildan Aşır Savaşır hakkındaki iddiaların doğru olup olmadığına dair Devlet Bakanından sözlü sorusu. (6/833)

96. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Midyat'ın Kerburan (Dargeçit) nahiyesinin ilçe haline getirilmesi için çalışma yapıp yapılmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/834)

97. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Midyat Askerlik Şubesinin eski binasından ne zaman ne sebeple tahliye edildiğine ve ikamet ettiği binanın kime aid olduğuna dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/835)

98. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Dış Ticaret Dairesinde görevli, yüksek dereceli, üç memurun vazifelerinin değiştirilmesi sebebine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/836)

99. — Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt'un, Erzurum ilinde Askerî Dikimevi açılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/837)

100. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapısız'ın, Ankara, İstanbul ve İzmir illerinde çalışan taksi ve dolmuş şoförlerinden, 1962 malî yılı başından bugüne kadar, ne miktar para cezası

alındığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/838)

101. — Bitlis Milletvekili Müştak Okumuş'un, 1963 yılında yapılması kabul edilen Bitlis Kapalı Spor Salonunun programdan çıkarılması sebebine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/839)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

× 1. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonunun seçilmesi ve çalışma usullerinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı ret tezkeresi hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyon raporu (2/269) (S. Sayısı : 233 e 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 27 . 12 . 1963]

2. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesinin düzenlenmesi hakkında kanun tasarisının Cumhuriyet Senatosunca değiştirilen ve Millet Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (M. Meclisi 2/273; C. Senatosu 2/99) (M. Meclisi S. Sayısı : 234 e 3 ncü ek, C. Senatosu S. Sayısı : 324) [Dağıtma tarihi : 29 . 4 . 1964]

3. — 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun bâzi maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarisının C. Senatosunca değiştirilen ve M. Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (M. Meclisi 1/292; C. Senatosu 1/251) (M. Meclisi S. Sayısı : 325 e 2 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 181) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

4. — Sanayi Bakanlığı kuruluş ve vazifeleri hakkındaki 6973 sayılı Kanunun bâzi maddelerinde ve bu Bakanlığa ait kadrolarda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarisının C. Sena-

tosunca değiştirilen ve M. Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (M. Meclisi 1/432; C. Senatosu 1/255) (M. Meclisi S. Sayısı : 247 ye 2 nci ek, C. Senatosu S. Sayısı : 231) [Dağıtma tarihi : 28 . 3 . 1964]

5. — İstanbul Milletvekili Hüsamettin Tıyandaşın, 232 sayılı Kanunla değiştirilen 6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununa bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve C. Senatosu Başkanlığının ret tezkeresine dair Millet Meclisi İçişleri Komisyonu raporu (M. Meclisi 2/350; C. Senatosu 2/83) (S. Sayısı : 37 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 3 . 1 . 1964]

6. — Talât Aydemir, Osman Deniz, Fethi Gürcan ve Erol Dınçer'in ölüm cezalarına çarpıtılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve C. Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında M. Meclisi Adalet Komisyonu raporu (M. Meclisi 3/740; C. Senatosu 1/382) (M. Meclisi S. Sayısı : 560 a 1 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 422) [Dağıtma tarihi : 31 . 3 . 1964]

× 7. — Özel öğretim kurumları kanunu tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Manisa Üyesi Ferit Alpiskender'in, hususi eğitim ve öğretim müesseseleri kanunu teklifi ve Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, Âme menfaatine hizmet gayesiyle kurulan dernekler tarafından açılan özel okul öğretmenlerinin sosyal güvenlikleri hakkında kanun teklifi ile Adana Mil-

letvekili Kemal Sarıbrahimoğlu ve 55 arkadaşının, Âme menfaatine hizmet gayesiyle kurulan dernekler tarafından açılan özel okul öğretmenlerinin sosyal güvenlikleri hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen beşer üyeden kurulan Geçici Komisyon raporu (1/539, 2/581, 2/617, 2/618) (S. Sayısı : 495 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 15 . 1 . 1964]

× 8. — Devlet personeli meslek teşekkülleri kanunu tasarısı ve Anayasa, Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından üçer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/546) (S. Sayısı : 543) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1963]

9. — Siyasi partiler kanunu tasarısı ile Adana Milletvekili Kasım Gülek ve Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, Siyasi partiler kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu (1/560, 2/378, 2/591) (S. Sayısı : 527) [Dağıtma tarihi : 27 . 11 . 1963]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TUZUK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER